

Brassói Lapok

XLI. évfolyam

25 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1935. évi február 1

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedőnkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Posta kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — A külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegeoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegeoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

A feleutig...

Gyárfás Elemér tegnapi szenátusi beszéde továbbvitte azt a reálpolitikai programot, amelyet a B. L. karácsonyi száma indított el.

A románság minden kategóriája érzi, hogy a kisebbségi kérdés megérett a rendezésre és Jorga sürgető és csodálkozó fellépése igazolja, hogy megvannak a rendezés feltételei is — nálunk.

*

Realizmus, pozitivizmus, aktivizmus: ezekkel a fogalmi megjelölésekkel fejezi ki a kisebbségi nomenklatura azt a politikai irányzatot, amely a magyarság komoly sors- és munkavállalásával igyekszik biztosítani boldogulását az állam keretein, de a magunk sorain belül is.

Nem a fogalmi megjelölésen mulik, hanem a lényegen és a tartalom, legfőképpen pedig a természetes evolúcióban gyökerező politikai akarat.

A kisebbségi sors letét tizenhat esztendeje, jóllehet a vajdas ezer gátlásával és kátyújával, meghozta ezt az evolúciót, ami kezdetben csupán a kisebbségi teoretikusok elgondolásában jelentkezett, az ma már mélyen tudatosult s egyre áttűzőbb erejű gyakorlati célkitűzéssé érett.

A magyar kisebbségi lélek józanodási folyamatát sokáig feltartóztathatta a kisebbségi hőskor romantikája és sokszorosan elrekeszthették a külpolitikai horológusok misztifikációi, nemkülönben a nemzeti totalitás és öncélúság megszállottjainak tömegszuggesztiója, de a romantizmusnak, a misztifikációnak és a tömegáztatásnak törvényszerűen vége szakadt és a józanodás folyamata annál gyorsultabb és sodróbb erővel lendült előre a kisebbségi tájakon.

A megpróbáltatott magyar tömegekben ma már olyan erős a vágy és a kívánság egy reálpolitika megfogható eredményei után, hogy ezzel az elementárisan jelentkező akarattal szemben a negativizmus csökönyös bajvivői is hátrálni kényszerülnek s ha nem is őszintén, hanem csupán a felületen, de mégis koncessziókat tesznek az alulról feltörő új életigenlésnek.

Az aktivizmus ma már a kisebbségi magyarság számára egyenesen elemi életfunkció kérdése és éppen azért olyan feltartóztathatatlan erő, amelyet lebírnunk tovább nem lehet, annyival kevésbé, mert úgy a belső, mint a külpolitika malmaj az aktivista koncepció számára öröklök.

Kétségtelen dolog, hogy az aktivista erősoportosulás számára a magyar földművelő nép jelenti a derékhadat, amely már meg is indult ezen az uton, de az is bizonyos, hogy a kisebbségi magyar társadalom minden rétegének erre az utra kell lépnie, ha meg akar maradni s a fejlődés lehetőségét is biztosítani kívánja a maga számára.

Az aktivizmus ellenzői és gáncsolói számára a legsúlyosabb mementót a magyar értelmiségi proletár jelenti. A munka és az elhelyezkedés reménye nélkül tragikusan lézengő állástalan és kényértelen magyar intelligencia, amely magárahagyatottan, már csaknem kodussorban küzd az elemi lét egy-egy kenyérfalatjért s amelynek egyedei sorra ott kopogtatnak kérvényüket a hivatali ajtókon s a maguk erőtlenségével próbálják elérni azt, amihez a magyar hivatalos kisebbségi mozgalom nem biztosított számukra szervezett segítséget és juss-lehetőségeket. Ez az intellektuális réteg, amely a maga nyomorúságában a legsúlyosabb, eleven vád a negativizmusmal szemben, az aktivizmus legkomolyabb rohamcsapata.

De nem az aktivizmus soraihoz tartozik.

Sem Londonban, sem Párisban nem biznak az angol-francia megegyezés lehetőségében

Laval képviselőházi válasza a londoni uttal kapcsolatos aggályokra

London, január 31.

A londoni sajtót Flandin francia miniszterelnök és Laval külügyminiszter holnapi látogatása, illetőleg az angol-francia megegyezés kérdése foglalkoztatja. A lapok általában egyetértenek abban, hogy a megegyezésre nem sok a kilátás.

A Times szerint a londoni megbeszélés célja angol szempontból elsősorban az, hogy felelősség az 1932 december 11-iki genfi egyezményt, amely jogegyenlőséget biztosít Németországnak és a többi lefegyverzett államnak az általános biztonsági rendszer keretein belül. A Daily Telegraph úgy tudja, hogy maguk a fran-

ciák sem tartják valószínűnek a formális megegyezést, miután minden bizonnyal ellenjavaslatokkal mennek Londonba.

Különben a párisi sajtó sem bizik túlságosan a londoni tárgyalások sikerében, minthogy az eredményt elsősorban Németország magatartásától teszi függővé.

Franklin-Bouillon óvja Lavalt attól, hogy engedményeket tegyen a Hitler-kormánynak

A francia képviselőház tegnap esti ülésén Franklin-Bouillon jobboldali képviselő felvilágosítást kért Laval külügyminisztertől a kormány leszerelési politikáját illetően. Kifejtette azt a véleményét, hogy

Németországot nem lehet engedményekkel a fegyverkezés korlátozására bírni.

Franciaország, szerinte, úgy fog járni a biztonság ügyében, mint annakidején a jóvátételek tekintetében. Ezért nem szabad elismerni a németek újrafegyverkezését. Anglia négyeszesíti a kört, amikor betartandó ígéreteket vár Németországtól.

Franklin-Bouillon ezután bizalmatlanságát fejezte ki Hitler békepolitikájának őszintesége iránt s hangoztatta, hogy a francia politikát továbbra is a békeszerződés revíziója ellen kell irányítani.

Laval a londoni látogatással kapcsolatos kérdésre válaszolva, a következőket jelentette ki:

— Azért megyünk Londonba, hogy eleget tegyünk Sir John Simon külügyminiszter óhajának. Mindenkinek örülnie kell hogy Franciaország és Anglia időnként összeegyezteti szempontjait az európai politika fontosabb kérdéseire vonatkozólag. Emellett mi teljesen átérzük nemzetünk reális szükségleteit és területiünk védelmi követeléseit. *A békét nem tudjuk elképzelni biztonság nélkül.*

— Új légkör van kifejlődőben a népek egymáshoz való közeledésének megkönnyítésére, — folytatta Laval. — A londoni

megbeszéléseket Anglia és Franciaország egyre szorosabb barátsága fogja áthatni. Viszont a mi biztonságunk nélkülözhetetlen Európa békéjének szempontjából. Ebből kiindulva, Franciaország támogat minden nemzetközi erőfeszítést a béke megszilárdítása érdekében.

**A NÉMETEK MÁR HAJLANDÓK TÁRGYALNI
A KELETI EGYEZMÉNYRŐL**

Római diplomáciai körökben nagy érdeklődéssel figyelték von Hassel kvirináli

német nagykövetnek az olasz külügyminisztériumban tett látogatását. Ugy vélik, hogy von Hassel ezalkalommal közölte a német kormány végleges álláspontját a keleti Locarno és az osztrák függetlenség biztosítása kérdésében. Németország állítólag most már csak a keleti egyezmény katonai megállapodás-jellege ellen foglal állást, de a beavatkozást kizáró egyezmény ellen nem tiltakozik.

Kánya magyar külügyminiszter megegyezésre invitálja a szomszédos államokat

Budapest, január 31.

A felsőház külügyi bizottságának tegnapi ülésén Kánya Kalmán külügyminiszter beszámolót tartott Magyarország külpolitikai helyzetéről és magatartásáról. Elsősorban a magyar-jugoszláv viszállyal foglalkozva, rámutatott arra, hogy a magyar kormány eleget tett a decemberi genfi határozatnak, amivel újból bizonyosságát adta békés szándékának.

— Részünkről nyugodtan kísérjük figyelemmel a további fejleményeket, — folytatta a külügyminiszter — s azokhoz szabjuk jövő magatartásunkat.

Az olasz-francia megegyezés ügyére térve át, Kánya kijelentette, hogy a római egyezmény csak az első lépés ama akció útján, amelynek végcélja többek között a középeurópai béke megszervezése.

— Ha szomszédaink annyi megértést tanusítanak az eljövendő tárgyalásokon, — folytatta Kánya —, mint azt Laval és Mussolini tette, akkor fennáll a megegyezés lehetősége. Természetes, hogy az előkészítő tárgyalások hosszabb időt vesznek igénybe, mert hiszen mindenik félnek meglesznek a maga feltételei, amelyek

zik-e a magyar kereskedő-osztály is, a mely már egészen világosan látja, hogy nem a „nemzeti öncélúság” fogja a romlástól megóvni, hanem egyedül egy olyan átfogó politika, amelyben a magyar kereskedő is megtalálja egyenlő jogait és érvényesülését román és német sorsártsaival együtt. A kereskedelem-politika, az adópolitika, meg a vasúti tarifa tömértelen kérdéseket sosem oldhatja meg maga a kisebbségi politika, legkevesbé pedig egy negatív kisebbségi politika, hanem csupán egy olyan politika, amely közös nevezőre hozza a kereskedelem létérdekeit.

Nos, és a gyáripár meg a kisipár dolgozói. Hogyan képzelhető el, hogy a magyar ipar boldogulni és fejlődni tudjon

s a nacionalizáló plutokráciával szemben hathatós érdekvédelemre találjon a negativista kisebbségi politika mai jelszavaival? Iparunk napról-napra élet-hatálharcot vív s milyen sánsszokkal vívhatja meg ezt a harcot a magyar kisipar, ha nem fog össze a német és román kisiparral, amikor egyedül ez az összefogás segítheti ahhoz, hogy a magyar kisipari műhelyek komoly erősségei legyenek a magyar életnek.

És ha végigmegyünk a magyar kisebbségi társadalom valamennyi kategóriáján, mindenütt hasonló helyzettel találjuk szemben magunkat. A politikai aktivizmusnak parancsoló szükségessége nyilvánvaló, csupán előfeltételei várnak tisztázásra, valamint lélektani és

tárgyi biztosítékokra — a tulsó oldalon. Azzal minden nívós és komoly politikuskusnak tisztában kell lennie, hogy a gyakorlati aktivizmus nem következhetik el automatikusan. Ahogyan a kisebbségek számára biztosított jogok és lehetőségek sem lehetnek teljes terjedelmükben automatikusan érvénybe, éppen úgy egy józan kisebbségi reálpolitikától sem lehet azt kívánni, hogy automatikusan az objektív körülményekre való tekintet nélkül hódítsa meg a magyar társadalom minden rétegét.

A józan magyar rétegek már megindultak ezen az uton, azonban a célbajutásnak az a tárgyi, politikai és lélektani előfeltétele, hogy a feleutig a másik oldal is életbe lépjen.

teljesítése nélkül a beavatkozást kizáró szerződéshez nem járulhat hozzá.

Kánya azzal fejezte be beszámolóját, hogy jóslásokba bocsátkozni a tárgyalások tartama és eredménye felől egyelőre még nem lehet. A helyzet különböző okokból még zavaros, ezért csak bizonyos idő múlva lesz módjában a külügyi bizottságot a támadást és beavatkozást kizáró egyezmény várható sorsáról behatóan tájékoztatni.

A beszámolóhoz több bizottsági tag szólott hozzá.

A pszichografológus harca a szépirásoktatókkal

Newyork, január 31.

Furcsa per tárgyalását kezdte meg a newyorki törvényszék. Az amerikai szépirásoktatók egyesülete bepörölle H. G. Edwards pszichografológust, a pittsburgi egyetem magántanárát, aki azt az állítást kockáztatta meg, hogy az igazán intelligens emberek mindig csúnyán irnak. A szépirásoktatók ebben a kijelentésben érdekeik súlyos sérelmét látják és nagyösszegű kártérítést követelnek a tudóstól, mondván, hogy a kijelentés elhangzása óta tanítványaik száma katasztrofálisan csökkent. „Hiába fokoztuk a reklámozást — adják elő a szerencsétlen szépirásoktatók keresetükben —, legfeljebb ironikus megjegyzéseket kapunk válaszul. Bárkihez fordulunk, azt mondja: mindig tudta magáról, hogy zseniális ember s ha kézirásának a kaligrafiával nem egészen egyező vonalai is csak ezt bizonyítják, nem lát okot arra, hogy véka alá rejtsen szellemi képességeit.” Állításának visszavonását és az eddig okozott negyvenezer dollár kár megtérítését követelik az elkeseredett szépirásoktatók Edwardstól, aki a tárgyaláson a bizonyítás elrendelését kérte, miután állítását teljes egészében fenntartja. Az okos emberek — jelentette ki a magántanár — gyorsabban gondolkodnak, mint ahogyan irni tudnak s ennek természetes következménye, hogy kézirásuk bizonyos mértékig eltorzul. A bíró kizvetlenül igyekezett a peres felek között, de Edwards professzor nem tartotta tudományos lelkiismeretével összeférhetőnek, hogy megtagadja tanítását s a legnagyobb rábeszélésre is csak annyit volt hajlandó ünnepélyesen kijelenteni, hogy a rossz kézirás még nem föltétlenül az intelligencia jele. Most nagy érdeklődéssel várják, hogy a felperesek, akik gondolkodási időt kértek, megelégednek-e ezzel a kijelentéssel, vagy pedig folytatják a peres eljárást.

A kamarában Bratianu Dinu sürgette a Skoda-jelentés napi-rendre tűzését

Manolescu-Strunga kijogásolja a jegybank devizapolitikáját

Vajda hívei könyvet jelentetnek meg Maniu ellen

Tatarescunak sikerült kibékíteni a pénzügyminisztert a kereskedelmi miniszterrel

Bukarest, január 31.

Gyárfás Elemér szenátusi beszéde, a melyben a csikmegyei szenátor kitért a Jamandi-ügyre és azzal kapcsolatban ismertette a Magyar Párt célkitűzéseit, politikai körökben osztatlan feltűnést keltett.

A Dimineata így kommentálja Gyárfás felszólalását:

„Gyárfás Elemér határozottan szembe-helyezkedett Gömbös Gyula revíziós politikájával és alkalmas volt arra, hogy

tisztázza az erdélyi magyarság álláspontját Budapesttel szemben. Ez a beszéd újabb érveléssel bővítette ki a védekező fegyvereknek azt a hatalmas arzenálját, amivel Románia rendelkezik a revíziós törekvések ellen folytatott harcában. Állami kötelesség ezeket az argumentumokat kellőképpen felhasználni az illetékes külföldi fórumok előtt.”

Illetékes helyen úgy tudják, hogy a kormány a kamarában fog válaszolni Gyárfás kijelentéseire.

Tatarescu áthidaló megoldást talált Slavescu és Manolescu-Strunga álláspontja között

Manolescu-Strunga ipari és kereskedelmi minisztert hosszú kihallgatáson fogadta az uralkodó. Az audiencia után Tatarescu miniszterelnök lakásán tanácskozásra ültek össze a gazdasági szakminiszterek. Értesüléseink szerint a megbeszélések során

Tatarescunak sikerült a külkereskedelmi rendszer módosítását illetően olyan megoldást találnia, amihez úgy a pénzügy, mint az ipari és kereskedelmi miniszter hozzájárult.

Eszerint: a devizaigazolványok adásvételi lehetőségének engedélyezését egyelőre elhalasztották, viszont Slavescu, illetve a Banca Nationala hozzájárult ahhoz, hogy bizonyos áruforgalmi tranzakcióknál megelégedjen az előírt 40 százalékos devizakvóta beszolgáltatásával és nem kíván élni a többi korlátozó rendelkezéssel. A kormány a közeli napokban hozza nyilvánosságra: melyek azok a kiviteli ügyletek, amelyekre a határozat vonatkozik.

A döntést a királyi palotába összehívott gazdasági koronatanács fogja ratifikálni.

MI OKOZZA A DEVIZAHIANYT?

Kormánypárti körökben meg vannak elégedve a Tatarescu által javasolt megoldással, mely bizonyára alkalmas lesz arra, hogy véglegesen kiküszöbölje a pénzügy- és a kereskedelmi minisztérium között fennálló ellentéteket.

Manolescu-Strunga tegnap este fogadta a sajtó képviselőit és ismertette velük a külkereskedelmi helyzetet. A kereskedelmi miniszter minden tekintetben meg van elégedve a jelenlegi külkereskedelmi rendszerrel.

A behozatal az ország fizetési képességének a színvonalára csökkent, ezzel szemben a kiviteli állandó növekedésben van,

az ujabban kötött kereskedelmi egyességek pedig a legjobb kilátásokkal kecsegtetnek.

Ami a Banca Nationala devizapolitikáját illeti, Manolescu Strunga megállapítja, hogy az utóbbi években hibásan végezték a devizák szétosztását és emiatt a devizahiány egyre érezhetőbbé vált. A jelenlegi külkereskedelmi rendszer semmiben sem befolyásolta ezt a helyzetet, melyért egyedül a jegybank felelős. A bajokat csak úgy lehet kiküszöbölni, ha a Banca Nationala részére megállapított kvótát leszámítva, az exportőrök részére biztosítják a kiviteltől származó devizák szabad felhasználási jogát.

Az Adeverul csatlakozik Manolescu Strunga véleményéhez. A kormány gazdasági politikáját nem lehet alárendelni a jegybank érdekeinek. A Banca Nationalának csak végrehajtó szerepe lehet és nem irányítási tevékenysége is. A mai devizaszolgáltatási rendszer nem állhat fenn. Elképzelhető-e, hogy az exportőr, aki 1 millió francia frank értékű kivitelt bonyolított le, a devizákat beszolgáltatja a jegybankhoz, amikor a hivatalos és a zugarfolyam közötti különbség 5 millió lejes haszonnal kecsegteti? Megtorlásokkal venni elejét a visszaéléseknek? Ez is lehetséges. Egy ország gazdasági életét viszont nem irányíthatják házkutatások, vádiratok és más hasonló intézkedések.

BOCU SZEVER SULYOS VADJA TILEA ELLEN

Ma délelőtt Mihalache elnöklelte alatt összeült a nemzeti-parasztpárt állandó bizottsága. Az ülésen Lupu, Madgearu, Pan Halippa, Costachescu és Vajda vettek részt. A délutáni lapok úgy tudják, hogy Vajda szóváltotta a pártból való kizárások ügyét és kérte a bizottságot, járuljon hozzá az illető párttagozatok határozatához. Mihalache felszólalása következtében a bizottság úgy határozott, hogy a döntést egyelőre elhalasztja.

Tomcsa Sándor:

EMBER A FALATOZÓBAN

A „falatozót” gyakrabban mint „bodegát” emlegetik a közhasználatban, pedig a „falatozó” megint egy remek, kifejező, a célt és a rendeltetést tökéletesen érzékeltető, kidomborító szó. Mert tényleg, a „bodegában” rendszerint nem fogyasztunk el tökéletes ebédet vagy vacsorát, oda csak beugrunk egy pár falatra, amit anélkül költünk el — élve, vitatkozva, egyik kezünkben zsebkéssünket, másikban elveinket villogtatva —, hogy különösebben nekikésszülőnénk a főétkezések komoly és bonyolult szertartásához. A „bodegában” egyszerűen csak falatozunk. Így is mondhatnánk: a falatozók az evés nagy és örök művészetének könnyebb fajsúlyú szórakozó helyei, szemben az éttermekkel és étkező-palotákkal, mint az evés komoly, méltóságáteljes, fenkölt templomaival.

Mindez persze független attól, hogy ma az emberek az étkezés terén is letértek a komoly művészet utjáról és rengetegen általában csak falatoznak. De ez ebben az esetben, legkevésbé az izlés hiánya. Ma már a főétkezések éppúgy a kiválasztottak privilégiuma, mint természetesen egy operaelőadás belsín-makkaronival, akarom mondani Lauri Volpi-val. A tömeg gyomrát falatozók szolgálják ki Bus Feketével, akarom mondani tepertővel, szalontüdővel. A gazdasági válság, lerombolta a meleg és bizalmas családi, illetve családban étkezések lehetőségét is és ma gyakori látvány, hogy a gyerekek az iskolából mindjárt egy falatozóba mennek, ahol nagykabátban és táskával a hátukon, apjuk meg aktatáskával a hóna alatt, idegesen, idege-

nül, minden különösebb meghatottság nélkül — bekapnak valamit. Hova lett az evés misztériuma? És hova lett ez a megnyugtató szó, hogy: „zabálni”, ami elvonatkozva megbélyegző jelentésű, feltétlen bőséget jelent. Valami oka tényleg keli legyen annak, hogy a „zabálni” szó kiment a közhasználatból. En legalább évek óta nem hallom, nem olvasom.

Na, mindegy.

Szóval, szin: egy falatozó.

A puít végigrakva a legkitünőbb, legizletesebb falatokkal. Sajtok, halak, ikrák, füstölt különlegességek, pástétomok és a jó Isten tudná megmondni, hogy még milyen ingyencségek. Az olyan vacsok, mint a kolbász, túró, meg felvágott, háttérbe szorítva, elkülönítve, mint a pórnap valami fejedelmi felvonuláson. Zsufolva, türelmesen, ámulva.

Hangos, vidám, szerencsés urak állottak a pult előtt és néha, csak úgy meilékesen, rárántották a felvonuló étel-előkelőségek valamelyikére: „Na, még ebből öt dekát”. — „Ez az ikra kitünő, tegyen csak egy kanálkával”. — „Adhat a pástétomból is”. — Stb. stb.

Falatoztak, beszélgettek, nevetgéltek, könnyedén, magátólértetődően, természetesen. A szavak és a falatok bőségében.

Délután hat óra volt. Ekkor lépett be az Ember. Egy kicsit meglepődött az urak láttára, bizonyára nem várta, hogy ilyen szép számban itt találja őket. Egy riadt mozdulata azt mutatta, hogy vissza is lépne, ha nem kötelezné a tradíció, ha már nem ragadt volna bele a falatozó

ama légkörébe, amelyet ezek az urak teremtetek maguk körül.

Azért harsogva üdvözölték egymást.

Ez Ember is az urakéhoz hasonló egyenruhát viselt, a jómódnak és a pénzért kapható izlésnek uniformisát, a kesztyűnek, kalapnak, prémnek, cipőnek, választékoságát; éppen csak az ő öltözkén látszott, hogy valahol elvált ezektől az uraktól, lemaradt vagy életutja elkanyarodott, hogy nem azonos mozgást végez eme urakkal, hogy nagyobb felületen érintkezik az étellel, mint ők, hogy nem azt az utakat teszi meg, mint ők, valami baleset történhetett vele, hogy új életkörülmények horzsolják, mert még nem szokott bele annak ritmusába. Mind ezt mutatták öltözetének eltérő gyűrődései, más kopásfelületei, a ruhának a megváltozott viszonyokhoz való alkalmazkodása.

Ez a lemaradás, eltérés vagy kisiklás azonban nemrég történhetett, mert a találkozás simán, olajozottan és fenntartás nélkül történt, amit azonban már vehetünk az összetartozás, a megszokás reflexének, mert az egyik óvatos, jószemű és előrelátó ur, az Ember megérkezése után, hirtelen távozott. Éppen csak könnyedén, mosolyogva és csettintve figyelmeztette:

— Ebből a füstölt pisztrángból egyél, remek!

Az Ember erre hangsúlyozottan megborzongott és elfogulatlanul próbált rémüldözni:

— Már öregem, ha ők meg nem esznek engem... — és valami sajtot kezdett szakértően szagolgatni.

— Egy időbe imádtad —, nézett rá kutatva egyik magas ur.

Az Ember eltintorította arcát:

Rég volt! Szerencsére kigyógyultam. — Aztán magyarázóan tette hozzá —, örült csömör volt, kérlek. — És megkönnyebbülten sóhajtott, hogy ilyen

gyorsan és szerencsésen sikerült a pisztránggal végeznie.

— Talán sajtot méltóztatik? — kérdezte most a kiszolgáló kisasszony — tegnap érkezett Svájból és — bizalmasan és beavatottan hajolt közelebb — a valutanehezészek miatt ez az utolsó szálitmány.

Most kis kövér ur bólogatott, rikácsoló, zsiros szájjal:

— A sajt is finom. Mesés! Na, azt igazán ajánlom.

Az Ember az ujjait rázta:

— Félek, nagyon félek, ezek a tejtermékek nagyon allatomosak. Valósággal belemarnak az emberbe...

Hát itt válogathatsz egész szelíd dolgokat — nevetett a harmadik ur —, például ez a libameli. Gyönyörű és nem félhetsz, hogy belédharap. — És kacagtak, de ez a kacagás már érdes volt. Legjobban az Ember kacagott, hanem egy óvatlan pillanatban mégis megtörtölt gyöngyöző homlokát.

Két ur összenézett és bólintotta:

— Gyertünk.

Az Ember szélesen és harsogva köszönt nekik, aztán áttért a politikára, de a magas ur legyintett:

— Hagyd a fenébe, van itt elég disznóság! — és karját kitérte a pult felé.

— Tényleg — mondta az Ember, de óvatosan és fennfartással — egy kis sonkát?

— Igen — lendült a kisasszony szolgálatkészen a sonka felé.

De az Ember feltartóztatta:

— Várjon, várjon, úgy látom, nagyon kövér.

— Kérem, szolgálhatnék egész sovány-

nyal is —, szölt át a tulajdonos.

Az Ember homlokán egy izzadságcsepp megindult, de még tudott nevetni:

— Mit gondol „kend” — így mondta: „kend”, bizalmasan, közvetlenül és mélyen undorodva önmagától —, mit gon-

A lapok közlik a nemzeti-parasztpart temesmegyei disszidens csoportjának a határozatát, amelyben Bocu Szever és hívei „hitványságnak” minősítik Tilea nagyszabeni beszédének Maniu ellen irányuló kitételeit, megállapítják, hogy Temesmegye lakossága egyemberként Maniu mögött áll, végül a bukaresti táblai ügyész figyelmébe ajánlják Tilea Viorel volt alminiszter mai vagyoni helyzetét. Azt állítják, hogy Tilea, aki annakidején 7000 lejjel javadalmazott tisztviselő volt, ma „fényűző életmódot folytat”.

A Dimineata közli, hogy a kolozsvári vajdaista körök közelebbről könyvet jelentetnek meg, amelyben tudományos alapon fogják kimutatni Maniu alkotmányjogi elméletének a tarthatatlanságát.

A KAMARA ÜLÉSE

A kamara mai ülésén a jegyzőkönyv-hitelesítés előtt Dinu Bratianu kér szót és Calinescu Armand nemzeti-parasztparti képviselőnek az előző ülésen kifejtett interpellációjára válaszolva kijelenti, hogy

ő egyetlen prefektusnak nem adott megbízást a Skoda-rőpirat szétosztására.

Mindössze az történt, hogy a megyefőnökök értekezlete után a liberálisok klubjában tanácskozássra ültek össze a tagozati főnökök s a megbeszéléseken, nem hivatalos minőségükben, a prefektusok is részt vettek.

A liberális párt elnöke kéri a Ház elnökét, hogy

mielőbb tűzze napirendre Bentoiu képviselő jelentését.

A kormánypártnak eltökélt szándéka, hogy világosságot derít erre az ügyre s arra törekszik, hogy a bűnösök az igazságszolgáltatás útján mielőbb elnyerjék méltó büntetésüket.

Bratianu után Madgearu beszél. Különrösnek tartja, hogy a nemzeti-parasztpártnak kellett kisüregtetnie a jelentés napirendre tűzését. A nemzeti-parasztpártnak is érdeke, hogy a Skoda-ügy mielőbb tisztázódjék.

Sassu földművelésügyi miniszter felolvassa a miniszterelnök levelét. Tatarescu sajnálja, hogy betegsége miatt nem jelenhetett meg az ülésen. Megállapítja, hogy a Skoda-céggel folytatott tárgyalásokkal foglalkozó parlamenti felszólalások során a tényeket nem fedő állítások hangzottak el. A parlamentnek közelebbről alkalma lesz tudomást szerezni a tárgyalások anyagáról. A kormánynak vagy sikerülni

fog megfelelő feltételek mellett módosítani a régi szerződést, vagy kénytelen lesz a megállapodást a maga részéről felmondani.

Isacescu kéri az egészségügyi minisztert: milyen intézkedéseket fogantatott a náthajárvány továbbterjedésének megakadályozására.

Ezután a kamara napirendre tér. Madgearu a belföldi kölcsön felosztásáról szóló törvényjavaslat vitájában ker szót. Többek között megállapítja, hogy a jelenlegi költségvetés rekorddeficittel fog zárulni.

Élesen kritizálja a kormány pénzügyi politikáját, melynek — szerinte — nagyon szomorú következményei lesznek.

A szenátusban Nistor munkügyi miniszter beterjeszti az ARPA nevű egyesület kártalanításáról szóló törvényjavaslatot.

Ezután megkezdődik a büntető törvénykönyv-tervezet vitája.

Izzadni — izzadni
izzadni

ez a legfontosabb minden náthaláznál (grippánál), tehát — már a betegség első jeleinél — szedjen azonnal aszpirin-tablettákat. Ne feledjen el orvostól is tanácsot kérni!

ASPIRIN

minden tablettán rajta van a Bayer-kereszt

Megkezdődött...

Mironescu volt miniszterelnök kilépett a nemzeti-parasztpartból

Mihalache állítólag szabad kezet adott Vajdának az erdélyi konfliktus rendezésére

Bukarest, január 31.

A nemzeti-parasztpart állandó bizottságának ma délutáni ülésén Mihalache felolvasta Mironescu Györgynek hozzá intézett levelét.

A volt miniszterelnök tudomására hozta Mihalachenak azt a visszaponhatatlan szándékát, hogy kilép a nemzeti-parasztpartból s egyben visszavonul minden politikai tevékenységtől.

Mironescu hangoztatja levelében, hogy elhatározása teljesen személyi természetű nem áll kapcsolatban az utóbbi politikai eseményekkel és emlékében továbbra is szívesen őrzi meg a nemzeti-parasztpartban eltöltött éveket.

Mironescu

Mironescu a Gazeta című lapnak kijelentette, hogy kilépése teljesen magánjellegű, egyéni aktus, aminek nincs politikai háttere.

Mironescu visszaponulása politikai körökben óriási szenzációt keltett.

Az este folyamán Vajda Sándor hosszas tanácskozott Mihalacheval.

Jól értesült körökben úgy tudják, hogy a nemzeti-parasztpart elnöke szabadkezet adott Vajdának az erdélyi konfliktusok rendezésére.

Ennek folytán az állandó bizottság délutáni ülésén sem foglalkozott a maniuisták panaszával, illetve Tilea nagyszabeni beszédével, valamint a Maniu-parti erdélyi politikusok kizárási ügyével.

dol kend, ha én már sonkát eszem, akkor nem eszem kövéret?!

A helyzet kezdett kinos lenni. Már két kisasszony állott várakozásteljesen az Ember rendelkezésére, bár a tulajdonos csallhatatlan érzékkel nem nagyon törte magát.

Egy ur megint távozott.

Két ur maradt és az Ember.

Az Ember most már hajszoltan, megkínzottan nézett körül. Pillantása egyik ételről a másikra ugrott. Már egész leplezetlenül izzadt.

— Nem is tud az ember választani —, pötyögtette a szavakat szinte bárgyu, iszonyu elhagyatottságában. Arcán a mosoly torz lett és műkétségbeesése, hogy nem tud választani, lassan valódivá és őszintévé olmosodott.

— Jössz? — fordult most a két ur közül egyik ahhoz, aki nem is szólt egy szót sem az egész idő alatt. Egy sovány ur volt ez, őszül, kék szemekkel. Egy hüvös ur, mint valami angol arisztokrata. Ezt az urat, éppen ezért tulajdonképpen gyűlölte az Ember. Gyűlölte és megvetette, mert azt hitte, hogy nincs érzés benne. Hogy csak ez a hüvössége van és a kék szemei, ez a buta hüvössége és vak szemei.

— Jövök — mondta a kékszemű ur és a személyzet mélyen meghajolt. — Jövök —, mondta és kék szemei fájdalmasan megcsillantak és állítólagos hüvössége elpárázott róla. Aztán kezét rátette az Ember vállára és harsányan, hogy az egész falatozó meghallja, így szólt:

— Nézd barátom, tudod mit ajánlok neked?

— Mit? — dadogta az Ember.

— Egyél meg egy kis paprikás szalonnát, az a legeslegjobb az egész bodegában.

Az Ember elértette és hálásan, bocsánatkérően, szinte alázatosan mondta az urnak:

— Köszönöm.

És rögtön kért is öt dekát.

Nászutasok féláron utazhatnak a magyarországi vasutakon

Budapest, január 31

A bécsi propaganda iroda tavalyi javaslatára, hogy az államvasutak adjanak minél több kedvezményt a Budapestre készülő idegeneknek, most életbe léptek a nászutasok vasúti kedvezményeit szabályozó rendelkezések. Ezek értelmében nászutasok bármilyen irányból érkeznek

Magyarországra, vagy hagyják el az országot, 50 százalékos kedvezményt élveznek a MÁV valamennyi vonalán. — Ezek után Budapest, amely az utóbbi időben, mint a „Duna királynője” vált ismeretessé külföldön, most bizonyára megkapja a „nászutasok városa” címet is.

Óriási pánik egy bukaresti görög keleti templomban

Fojtó-gáz szállta meg a hívőket, kik közül sokan elájulnak

Bukarest, január 31.

A főváros „Groapa Oatu” nevű külvárosának orthodox templomában ma istentiszteletet tartottak, melyen a hívők közül közel százan vettek részt.

Szertartás közben hirtelen fojtó gáz lepte el a templom belsejét. A jelenlévők között óriási pánik keletkezett, a legtöbben azonban, mielőlt a kijárat elérhették volna, eszméletlenül estek össze.

Nagy nehézségek árán sikerült végül is a templomot kiszellőztetni és segélyben

részesíteni a szanaszét ájultan heverő férfiakat és nőket. A helyszínen megjelent hatósági személyek megállapították, hogy

a központi fűtőkészülék elromlása következtében történt a szerencsétlenség, a csövek ugyanis megrepedtek és a kazánokban keletkezett gáz elárasztotta a templomot.

A gázmérgezés áldozatainak száma mintegy 30, közöttük Madran Emilia szabónőnek igen súlyos az állapota, úgyhogy kórházba kellett szállítani.

— Ischiásnál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggel éhgyomorra véve előmozdítja a gyomor és a belek működését s könnyű székletet biztosít.

A Semmitőszék is felmentette a vasúti őrt, akit négyeszeres halált okozó szerencsétlenség miatt vontak felelősségre

Kolozsvár, január 31.

A törvényszék és a tábla ítéletei után most a Semmitőszék végső fórumon és jögerősen felmentette Muntean vasúti sorompóőrt, aki ellen a négy évvel ezelőtt nagy port felverő vasúti szerencsétlenség miatt indítottak pórt részben a vasúti hatóságok, részben a szerencsétlenség áldozatainak hátramaradtjai.

A szerencsétlenség a kolozsvári cukorgyáratcai sorompónál történt. Egy gépkocsit eikapott az arra robogó vonat s utasait. Barth őrnagyot, Demian biztosítási igazgatót, Ungar mérszárost és Széplaki sóffórt halálra zúzta. Muntean vasúti őrt annak idején letartóztatták, később azonban szabadlábra helyezték, mert a tanuvalomásokból az derült ki, hogy a sorompót a gépkocsi utasai erőszakosan emelték fel. A törvényszék és a tábla is ezen az alapon hozta meg felmentő ítéletét, amelyet most a Semmitőszék is megerősített. Így a dolog büntügyi része befejezést nyert s valószínűleg a polgári része is, mert a semmitőszéki döntésnek kétségkívül nagy hatása lesz azokra a polgári keresetekre, amelyeket az áldozatok hozzátartozói indítottak a vasut és Munteanu ellen.

Budapesten javult 1934-ben a gazdasági helyzet

Budapest, január 31

Budapest „Statistikai havifüzetei”-nek most megjelent novemberi száma sok olyan adatot tartalmaz, amelyből a főváros gazdasági életének valamelyes javulására lehet következtetést levonni. Ez adatok az 1934 év első 11 hónapjának eredményeit összegezik szemben az 1933 év ugyanazon időszakával. A forgalom és a fogyasztás élénkülésére a következő adatok mutatnak:

A budapesti vámmentes kikötő forgalmában a betárolás 1.74 millió métermázsáról 2.14 millió métermázsára, a kitérítés 1.64 millióról 2.11 millióra, az átrakás 1.24 millióról 1.38 millióra növekedett. A betárolt áru biztosítási értéke 13.35 millióról 25.78 millióra, a kitérített áru értéke pedig 11.79 millióról 22.71 millióra emelkedett. A közraktárakban a beraktározott árumennyiség 509.805 métermázsáról 691.522 métermázsára, a kiraktározás pedig 485.453 métermázsáról 509 ezer 805 métermázsára, a beraktározott áru értéke 9.9 millióról 11.5 millió pengőre növekedett. Az összes áruforgalomban az érkezett áruk mennyisége 45.14 millió métermázsáról 45.05 millió métermázsára, a Budapestre elszállított áruk tömege pedig 8.44 millióról 9.88 millióra emelkedett.

Hasonlóan növekedést mutat a közlekedési vállalatok szállítási forgalma is: az Államvasutak, a helyiérdekű vasutak és a hajózási vállalatok Budapestre szállítottak az előző évi 43.14 millió métermázsával szemben 1934-ben 45.03 millió métermázsát; elszállítottak pedig Budapestre az előző évi 8.44 millió helyett 9.8 millió métermázsát. Ugyancsak növekedett a fővárosban a helyi személyforgalom és a szállított személyek száma a BSZKRT-nál 250 millióról 262.34 millióra, a többi helyi közlekedési vállalatnál és a hajózásban együttvéve 254.2 millió személyről 290.25 millió személyre. Ennek az összes személyforgalomnak a bevétele 47.49 millió pengőről 48.65 millió pengőre szaporodott. Emelkedett valamivel Budapest idegenforgalma is 1934-ben az előző évhez képest: az idegenek száma 180.532-ről 189.044-re, az idegenek által Budapestben töltött éjszék száma pedig 519.036-ról 559.974-re.

A villamosáram-szolgáltatásban a termelt árammennyiség 221.5 millióról 261.3 millió kilowattóra, az elfogyasztott árammennyiség pedig 189 millió kilowattóról 215.34 millióra emelkedett. Mégpedig legnagyobb mértékben éppen az erőátvitel és melegszolgáltatás, amely megbízható fokmérője az ipari foglalkoztatásnak. Ugyanis az ecélből szolgáltatott árammennyiség 84.4 millióról 108.4 millióra növekedett. Ezzel szemben a gázfogyasztás csak jelentéktelenül volt nagyobb, mint az előző évben, amennyiben 79.19 millió köbméterről csak 79.34 millióra emelkedett.

Azzal az általános felfogással szemben, mintha az építkezésekben az 1934 év nagy visszaesést hozott volna, az adatok csak egészen jelentéktelen csökkenést mutatnak, amennyiben az 1933 évi összesen 5365 építkezéssel szemben 1934-ben még mindig 3293-ra rugott az építkezések száma.

A fenti összehasonlító számadatok az áruforgalom megnövekedésével igazolják a fogyasztás emelkedését, a forgalmi értékek és bevételek szaporodásával következtetést engednek a kereskedelem és ipar nagyobb foglalkoztatottságára, együttvéve pedig a gazdasági helyzet némi javulására.

Meghalt Ugron Gábor özvegye 84 éves korában

Budapest, január 31.

Id. Ugron Gábor özvegye, Ugron Gábor v. b. t. t. és képviselő édesanyja szerdán délelőtt Budapesten elhunyt. A nagyszony 84 éves volt.

Kétéves a náci-ura'om

Hitler kiáltványa a német néphez,

amelyben nagyon megdicséri saját magát

Hitler

Berlin, január 31.

A nemzetiszocialista párt uralomrajutásának szerdai második évfordulója alkalmából Hitler kiáltványt intézett a német néphez. Kiáltványában hangoztatja, hogy párta hatalomrajutása a világtörténelem legvértelenebb és egyben legdöntőbb forradalma volt, ezért már elege kiáltástalanok voltak azok a kísérletek,

hogy az uszítások és hazugságok nemzetközi hadjáratával meggyőzessék a népet.

— Két évvel ezelőtti négyévi időt kértem arra, hogy első munkaprogramomat megvalósítsam, ennek az időnek a fele alatt máris kétharmadát végeztem el annak, mit megígértünk. A világ egyetlen, legdemokratikusabb kormánya sem vetette magát nagyobb bíralommal és nyugalmat népének ítélte alá, mint mi. Nem a forradalom kedvéért csináltuk ezt a forradalmat, hanem, hogy új német birodalmat építsünk fel, mert parancsoló szükségesség volt, hogy a nyomorítóan ránknehezülő régi hatalmakat eltávolítsuk.

Egykori ellenfelünk tulnyomó része is szíve belsejében már régen bocsánatot kért tőlünk, mert bennünk és általunk látják mindazt megvalósítva, amit maguk sem kívánhatnak másképp nekik belsejében: a becsület, a szabadság és a társadalmi boldogság Németországát.

Kiáltványa további részében Hitler megjegyzi, hogy a nagy Hindenburg halála feletti nagy gyászra való tekintettel álltak el az évfordulónak nagyobb ünnepekkkel való megünnepelésétől.

Ez az ünneplés nem is a hatalom megszerzése fölötti öröm jegyében áll, hanem annak az örömnél szentelték, amelyet Németország a Saarvidék visszacsatolása felett érez.

Előjáték a nagy összezsugorodáshoz

A mandzsu-mongol határon dörögnek az ágyuk

Tokió, január 31.

A mandzsu-mongol határon, ahol már napok óta rendkívül feszült volt a helyzet amiatt, hogy a japánok által vezetett mandzsu csapatok fenyegetni kezdték Külső-Mongóliát, bekövetkezett az első véres összecsapás. Az orosz irányítás alatt levő mongol és japán vezetés alatt harcoló mandzsu csapatok között a Boi-Nor-tó vidékén heves ütközet zajlott le, amelynek számos halottja volt.

Japán beállítása szerint a támadást a mongolok kezdték, amennyiben benyomultak mandzsu területre. A mandzsu

csapatok japán parancsnoka parlamentek útján levelet küldött a mongol parancsnoknak, felszólította, hogy vonja vissza csapatait. A mongolok a levelet darabokra tépték és úgy visszaküldték.

Japán kormánykörök megítélése szerint a helyzet igen súlyos, mert a további összecsapások elkerülhetetlenek.

A mandzsu-mongol határon megkezdődött háboruszkodás újból felidézti a japán-orosz háború veszélyét is, mert Mongólia köztesországi szovjet köztársaság és szoros kapcsolatokat tart fenn a Szovjetunióval.

A pokolba Európával!

— mondták az amerikai szenátusban

A Roosevelt-kormány első nagy parlamenti veresége

Newyork, január 31.

Roosevelt kormánya tegnap este szenátusban a következőképpen bukott ki a javaslat ellen:

A szenátus ugyanis elutasította azt a kormányjavaslatot, amely szerint az Egyesült Államok csatlakozik a hágai nemzetközi döntőbíráshoz.

A javaslat mellett 56, ellene pedig 36 szavazat esett, minthogy azonban a kormány nem érte el a kétharmad többséget, ez a számarány súlyos vereségnek számít.

A szavazást heves vita előzte meg, a melyben Shall köztársasági párti szenátor a következőképpen fakadt ki a javaslat ellen:

— A pokolba Európával! Azért csalogatnak bennünket Hágába, hogy megszüaduljanak amerikai adósságaik megfizetésétől.

A szenátorok és a karzat közönsége egyaránt nagy éljenzéssel és tapsal fogadta ugy Shall közbeszólását, mint a szavazás eredményét, amellyel Roosevelt javaslatát elbukott.

Kiélesedett Eckhardt és Gömbös politikai konfliktusa

Eckhardt felmondia a választójogi megállapodási és lemondott genti tömegbiztoniságáról

Budapest, január 31.

Eckhardt Tibor, a független kisgazdapárt elnöke és Magyarország népszövetségi főmegbízottja szerdán Gömbös Gyula miniszterelnökhöz levelet intézett, a melyben utal arra, hogy a múlt év derekán közöttük létrejött megegyezés szerint a magyar nemzet haladását a reformpolitika és elsősorban a titkos és becsületes választójogi biztosítás, mely közmegegyezést kelt és megszünteti a jelenlegi választójogi törvényből származó állandó surlódásokat és kiélesedett pártpolitikai harcokat. A nemzeti egységpárt tegnapi értekezletén lefolyt vita arról győzte meg őt, hogy ez a megegyezés nem könnyíti, hanem nehezíti a reformoknak a többségi párt által való elfogadását. Tekintettel erre,

Eckhardt kéri a miniszterelnöket, hogy

a közöttük eddig fennállott választójogi megállapodást tekintse teljes egészében túrgyalannak.

Ezzel is elő óhajtja segíteni azt a célt, hogy a kormánypárt tagjai az elkészített választójogi reformot és a Gömbös által képviselt többi reformot hatalmi igényeik legesekélyebb érintése nélkül magukévé tehessek és ne hivatkozhassanak, mint ürügyre sem az említett választójogi megállapodásra.

Eckhardt egyben tudomására hozta Gömbösnek, hogy

nem áll módjában többé Magyarországot a Népszövetség előtt képviselni, amíg ezt a múlt évben a kormány felkérésére több ízben vállalta.

Ez az elhatározása vonatkozik azokra az ügyekre is, amelyek még nem nyertek teljes elintézt. Mindezzel — hangoztatja Eckhardt — élet akarta venni azokat

nak a támadásoknak, amelyeket az ő személyén keresztül a Gömbös által képviselt politikának szántak.

A budapesti sajtó és közvélemény a belpolitikai élet szenzációja gyanánt foglalkozik Eckhardt lemondó levelével és megállapítja, hogy önzetlen lépéssel hozzájárul a belpolitikai helyzet további tisztázásához.

G. P. U. és szerelem

London, január 31.

A Daily Express moszkvai jelentése szerint letartóztatták a GPU egyik vezető tisztviselőjét, Kagan-t, akiről bebizonyult, hogy összejátszott az ellenforradalmi Zinovjev-csoporttal. Kagan egyik irányítója volt az ügyben lefolytatott nyomozásnak és a kihallgatások során beleszeretett Zinovjev 19 éves titkárnőjébe, akiről törvénytelen módon kiszabadított a ljubljankai börtönből s hamis okmányokkal és revolverrel látva el, hozzátette, hogy átszökjék Romániába.

Nem kötelező a cseléd
betegségélyzői bejelentése

Bukarest, január 31.

A háztartási alkalmazottak kötelező betegségélyző biztosítása megbukott. A munkaügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelyben ezt a kötelezettséget meg is szüntette és az alkalmaztatóra bizza, hogy akarja-e a cselédjét bebiztosítani, vagy sem.

30 százalék hamis pénz

Bukarest, január 31.

A 100 lejes váltópénzek tervezett kiadásával kapcsolatban érdekes probléma vetődött fel. Mint ismeretes, a kormány 18.4 millió darab 100 lejes ércpénzt hozott forgalomba, de szakértők becslése szerint legalább 30 százalékkal több ilyen pénz van a piacon. Ez a 30 százalék hamis pénz, amelyet azonban a valóditól nem lehet megkülönböztetni. Illetékes helyen az a probléma merült fel, hogy mi történjék azokkal a 100 lejesekkel, amelyek beváltáskor már meghaladják a kiadásított mennyiséget.

A LEJ KÜLFÖLDÖN

Prága 15.35—15.65, Berlin 24.88—24.92, Bécs 2.56—2.60, Budapest 3.26—3.46, London 487.50.

Az államvasutak vezérigazgatósága elrendelte, hogy a különböző CFR-árlejtéseknél előírt bántópenz (garancia) fejében a legutóbbi kibocsátású belföldi kölcsön kötvényeit is fogadják el. A rendelet szerint a kötvényeket deponálni kell a Casa de Depunerinél és csak az erről szóló nyugtákat kell az ajánlatokhoz mellékelni. Az ilyen letéti nyugtákat a kötvények teljes névértéke szerint fogadják el garanciául a vasut. A kölcsönjegyzési nyugtákat nem lehet garanciául felhasználni.

Bajtársak 20 év múltán a járásbíróság előtt

Nagysomkut, január 31.

I. jelenet.

1916-ban véres harcok dúltak a Kárpátokban.

A harcban résztvevő a szatmári 5. gyalogezred is.

Tábornokok parancsoltak, katonák vérezték.

Kovács Dániel nagysomkuti vendéglős és egy nagybányai barátja járórszolgálatban voltak.

Egy orosz század elfogta őket.

Szibériai garnizon.

II. jelenet.

Kovács Dániel Szibériában a tiszt tábor konyhájába került.

A barátja a legénységi barakban éhezett.

Kovács Dániel megsajnálta a barátját. Ebédek, vacsorák vitt neki.

— Hogy fogom én ezt meghálálni — mondta könnyes szemmel a nagybányai származású fogoly.

— Tudod mit? — válaszolta Kovács — a Vöröskereszt útján írj haza Nagybanára a rokonaidnak, hogy adjanak cserébe lisztet az én feleségemnek, aki bizonyosan éppen úgy éheznek otthon, mintahogy te is éheztedél itt addig, amíg én nem köszöntök.

— Még ma megírom a levelet — hálálkodott a nagybányai. A levél elment.

III. jelenet.

Évek telnek. A nagybányai fogoly Kovács Dániel kosztján szépen felhízott.

Évek szállnak. Duszfürtű zászlósok megkopaszodtak, koromfekete hajak megöszültek.

Jött az orosz forradalom.

Fogyott a garnizon fogolyállománya. Ki haza került, ki megszökött, ki a forradalmi hadseregbe állt be.

Volt olyan, akit agyonlőttek.

Csak a nagybányai fogoly ette tovább, rendületlenül és kitartással, jó fogakkal és jó étvágyal Kovács Dániel kosztját.

Azután elkövetkezett a szabadulás órája is.

Először a nagybányait engedték el.

Utóljára még megvándélgatta őt Kovács Dániel. És volt egy tizedolláros bankjegye is. Az utolsó. Ezt odaadta az utra. Ő még nem mehet. Mire elengedik majd, szerez pénzt az utra.

A barát hálálkodott. Soha sem fogja elfelejteni.

Azután elindult haza.

Utirány: Szibéria—Nagybánya.

IV. jelenet.

Egy év múlva Kovács Dániel is bazar került.

— De jó, hogy itthon vagy, — zokogta az asszony — de sokat szenvedtem, éheztem és nyomorogtam.

— Éheztedél? Hogy lehet az, hát a fogolytársam hozzátartozói nem láttak el mindennel?

— Nem kaptam én semmit sem.

Kovács Dániel éktelen haragra gerjedt. Különösen az bántotta, hogy a társai még azt a tizedollárt sem adta a feleségének, amit ő utolsó pénzéből uti-költségnek adott.

V. jelenet.

Kovács Dániel hónapok múlva találkozott volt fogolytársával. Szemrehányást tett neki. A fogolytárs dadogott valamit.

Azt mondta, hogy itthon nem kapták meg a leveleit és a tizedollárt elvették tőle a határon. De most már itthon vannak és meg fog fizetni mindent.

VI. jelenet.

Évek teltek, évek múltak.

A fogolytárs nem jelentkezett.

Nem jelentkezett, pedig Kovács Dániel egyre erélyesebb hangon felszólító leveleket írt neki. A leveleknek azonban kevés hatása volt s az egyik levélre a volt fogolytárs csak annyit válaszolt:

— Te sohasem adtál nekem semmit és én nem tartozom neked semmivel.

VII. jelenet.

Husz évvel a fogság után Kovács Dániel pert indított fogolytársa ellen.

Követeli a tíz dollárját és követeli az ellenértékét mindannak, kosznak, ruhának, cigarettának, cipőnek, amit a fogságban adott társának.

A per megindult.

A nagybányai fogolytárs egyezkedni akart.

Kolozsváron halálos áldozatai vannak a náthaláznak

Két ember meghalt a klinikán
Egymásután zárják be az iskolákat

Kolozsvár, január 31.

A korán beállott hóolvadás és az ezzel kapcsolatos nedves időjárás miatt Kolozsváron a náthaláz olyan erővel lépett föl, mint annak idején friss korában, amikor bemutatkozását annyi tragikus halálesettel tette emlékezetesebbé.

Az iskolákban a náthalázos megbetegedések száma annyira felfozaporodott, hogy a leány ipariskolát és a Gheorghe Bariliu, valamint a Principesa Ileana nevű leányközépiskolákat be kellett zárni.

A kereskedelmi iskola növendékeinek a

fele beteg. A megbetegedések számát megállapítani nem lehet, az a tény azonban, hogy a kórházakba is egyre többen kerülnek be a náthalázások közül, eléggé mutatja a veszedelmes járvány komolyságát és méreteit.

A klinikán egyébként kedden két ember halt meg náthalázban.

Brassó, január 31.

A különböző járványok miatt a három gimnázium kivételével az összes brassói iskolákat bezárták.

Sepsiszentgyörgy, január 31.

Az országszerte dühöngő influenza járvány Sepsiszentgyörgyön is teljes erővel

fellépett. Az egészségügyi hatóságok két elemi iskolát néhány napra bezárattak, minthogy

ezekben az iskolákban a tanulónak több mint fele megbetegedett.

A városban a járvány következtében idáig két haláleset történt. A sepsiszentgyörgyi egészségügyi hatóságokhoz érkezett jelentések arról számolnak be, hogy a közeli Nagyborosnyó községben nagyarányú tifuszjárvány lépett fel, melynek eddig három halálos áldozata van.

A járvány leküzdésére a hatóságok minden intézkedést megtettek.

Mi lesz velünk?

Kisebbségi még postai kihordó sem lehet

Csikszereda, január 31.

S. Nástăsescu csikszeredai postafőnök 1017-98. szám alatt a PTT 236.824. és 262.854-934. számú rendeleteire hivatkozva,

körrendeletben kötelezi a megye összes, most már kisebbségmentes postamestereit, hogy 1935. április 30-ikáig összes, még alkalmazásban levő kisebbségi személyzetüket román nemzetiségűekkel cseréljék ki.

Addig is személy szerint felelősek a kisebbségi alkalmazott minden lépéséért, akinek minden ténykedését a lehető legszigorúbban kötelesek ellenőrizni.

Tehát április harmincadikán túl a postaszolgálat nem tűr meg egyetlen falusi irnokot, kihordót, vagy szolgát a kötelekben, még az esetben sem, ha azokat nem a postavezérigazgatóság, hanem az illető postafőnök vagy község fizeti, ha nem román nemzetiségűek.

A székely községek jellegzetes, rendszerint koldusszegény postakiholdói mehetnek. Nekik már nem jár az a száraz, keserű kenyér, melyet mégis csak enyhítették gyermekeik és maguk éhségét.

Megáll az ember esze, hogy meddig megy a nemzeti türelmetlenség. Hol lesz, vagy egyáltalán lesz-e megállás ezen a lejtőn, mely kenyer nélkül szándékozik hagyni mindenkit, aki kisebbségi.

Senki sem hitte, hogy a Székelyföldön koldusszámba menő postakiholdói „tisztviselők” is megfosztják a székelyeket. Biztosan idegentől fognak hozni helyükbe megfelelő és megbízható elemeket. Hogy ki fog jönni 600 lejes havi fizetésekért postát kihordani a Székelyföldre, — azt el sem tudjuk képzelni. Minden bizonnyal fel fogják emelni az eddigi fizetéseket.

A kutya ugat, az ember gyilkol

Bunics gazda lemészárolta a szomszédját, mert a kutyája mindig megugatta

Temesvár, január 31.

A temesvári ügyészségre gyilkost szállítottak be. Sajnos, nem is olyan ritka eset manapság. Egy kis feltékenykedés, egy kis marakodás a földért, vagy egy kis virtuskodás — s máris villan a bicska, vagy emelkedik a fejse. Nem is szólva elkeseredett szegénylegények véres rablótámadásairól...

Bunics János gazda és áldozata Bristean János között azonban nem volt semmi efféle baj. Nem szerették ugyanazt a leányt, egyik se legyeskedett a másik menyecskéje körül, eligazítani való birtokper sem volt köztük. Másutt volt a kutya eltemetve. Vagy helyesebben: kutya volt a dologban...

Ugy kezdődött a dolog, tekintetes ügyész ur, hogy a kutyája mindig megugatott engem — kezdé sápadtan, le-sunyit fejjel a gyilkos a vallomást.

Azután kisül szép sorjában, hogy közel lakván egymáshoz, Bristean gazda házörző kutyája valami érthetetlen és feltűnő ellenszenvet tanusított Bunics iránt. Ahogy meglátta, pokoli módon megugatta. Ha kiengedték a házból, még nyomába is szegődött és vonított utána egy darabig. Budics megjegyzést tett e miatt, aki először békésen válaszolt, hogy majd leszokik róla a békétlen állat. Mivel azonban a dolog többször ismétlődött, az ideges Bunics mérges megjegyzéseket tett. Szomszédja nem volt rest és visszafelelt. Szó szót követett, pár perc múlva már meg is feledkeztek arról,

hogy voltaképp milyen gyerekség miatt veszték össze, csak szedték le egymásról a keresztvizet mindenféle tekintetben. Ugy veszködtek, mintha örökéletükben halálos ellenségek lettek volna.

Mikor már teljesen beleheccelték magukat a sértegetésbe, Bunics annyira elvesztette önuralmát, hogy

előkapta pisztolyát és lövöldözni kezdett a szitkozódó ellenfélre.

Két golyó találta el a szerencsétlent, a ki összerogyott. Bunics még ekkor sem tért magához, hanem felkapva az ajtóban heverő fejét, lesújtott vele. A balta valósággal kettészelte Bristean koponyáját. Mire felesége a halálkiáltásra előrohant, már csak férje vérben fetrengő, élettelen testét láthatta. A szerencsétlen asszony fájdalomban örvöngeni kezdett, úgy kellett lefogni és tartani lehet tőle, hogy végleg megzavarodik.

A dühében minden emberségről megfeledkezett Bunics gazdát a csendőrség őrizetbe vette és bezáratotta az ügyészségre. Itt azután, most már mindent szánva-bánva, összetörve és remegve vallott be mindent.

Az ügyészség letartóztatásba helyezte és fejcsóválva készítet új iratcsomót: Bunics-féle gyilkossági ügy, egy kutyaugatás miatt...

1935-öt írunk, az emberek izgatottak, gyűlölködők városban és falun egyaránt. Néhányat vakkantott az izgága házörző jószág és két földműves család örökre szerencsétlen...

Az állomáson várták már a rendőrök a betörő cselédleányt

Nagyvárad, január 31.

Kedden a nagyvárad állomásra rendőri készültség vonult fel a Kolozsvár felől érkező személyvonathoz. A kivonult rendőrök egy cselédleányt vártak, aki Bánffyhyunadon feltörte gazdája szekrényeit, 1500 lej készpénzt és ékszereket zsákmányolt s aztán vonatra ült. A rabláról a bánffyhyunadi rendőrség értesítette a nagyvárad rendőrséget, közölve azt is, hogy a leány nagyvárad származású és Buzgó Zsófi a neve. A kiszállott rendőrtisztoknak nem volt nehéz dolguk, mert Buzgó Zsófival már volt dolga a nagyvárad rendőrségnek s így szinte régi ismerősként fogadták, amikor a vonatról leszállott.

A nők tovább élnek, mint a férfiak

A „Times” egy érdekes levélírója, Mr. C. B. Gabb, már husz év óta állandóan figyeli és jegyzi fel magának, a Times adatai alapján, az esztendő legidősebb, kilencven és száz éven felüli halottjait és ilyenkor, az év elején egy-egy levélben ad beszámolót feljegyzéseiről. Az 1934 év folyamán a „Times” első oldalán megjelenő halálhírei rovat 460 kilencven éves, vagy annál idősebb férfi, vagy nő elhunytáról adott hírt. Közülük 127 volt a férfi és 333 a nő és ezek közt 207 a férjes asszony.

Nagyon érdekes az a lista, amelyet Mr. Gabb az esztendő száz éves, vagy száz évesnél idősebb halottairól közöl. A lista élén 157 esztendővel Zaro Aga áll, kinek haláláról a Times június 30-i száma adott hírt, sőt az arcképét is közölte. Nem sokkal maradt el a híres török mögött egy Ben Maati nevű arab, aki november 8-án 147 éves korában halt meg Casabancában. Szerbiában meghalt Jelka Dimitrijevic, Sztojan Dimitrijevic felesége. Az öreg házaspár 1933-ban ünnepelte házasságuk századik évfordulóját. Az asszony tavaly januárban halt meg, de Sztojan, aki most 123 esztendő, még mindig jó egészségnek örvend.

Sorrendben utánuk következik Afganisztán egyik volt emirjének özvegye, aki az ő év egyik utolsó napján halt meg 118 éves korában. Bukarestben szerencsétlenség áldozata lett egy Softa B. Dragu nevű 115 esztendő, asszony, aki halála napján a legjobb egészségben élt. Tavaly halt meg 110 éves korában Franz Baldast, akit Ausztria legöregebb emberének tartottak. Az öreg ur még nem régen falujában az első díjat nyert egy táncversenyen.

Nagy-Britanniában 11-en haltak meg száz éves korban, vagy azon felül. Közöttük egyetlenegy volt férfi, az sem volt a szó szoros értelmében brit, hanem egy öreg ír rendőr, W. Connolly, aki 102 éves korában halt meg Dublinban. Az asszonyok közt legidősebb Mrs. Bertha Franck, aki 105 éves korában halt meg. Veje egy napon halt meg 77 esztendő leánya is. Pontosan száz éves volt Mrs. Freese, aki személyes jóbarátja volt a híres Gordon tábornoknak.

Kanadában 103 éves korában halt meg egy Mrs. Katharine Deveau nevű néger asszony, aki mint rabszolga született Dél-Carolinában. Mrs. Deveau a polgárháború alatt szabadult fel és még 1863-ban költözött Kanadába.

HIREK

Ujjajta biztosítás

Lloyds, a világhírű angol biztosító társaság, mindenfajta biztosításokkal és fogadásokkal foglalkozik.

Az utóbbi hónapokban — nyilván rengeteg megnyugtató politikai kijelentés miatt, miszerint háború kizárva — az angolok hatalmas számban e legkülönbözőbb biztosításokat kötik: Biztosítások a háború ellen!

Egy angol újságíró felkereste a biztosító intézetet és végigérdeklődte az összes árat és az összes biztosítási lehetőségeket, amivel életét és Európában élő embertársai életüket biztosíthatják.

Az angol újságíró legelőször arra az eshetőségre kötött biztosítást, ha Anglia a következő tizenkét hónapban belekeveredik európai háborúba. Ha Anglia egy európai állammal 1935 december elseje előtt háborúba keveredne, úgy az újságíró 50 font biztosítási összeget kapna. Ezen biztosítás díja mindössze 2 fontba került. Ami más szóval annyit is jelent, hogy a Lloyds biztosítási szakértői azt hiszik és úgy látják, hogy Anglia háborúba való keveredésének eshetősége és valószínűsége 25 az 1-hez.

Más hasonló biztosítást például két más európai állam között a Lloyds biztosító társaság a biztosítási díj 10—15 százalékat számítja biztosítási díj gyanánt, a Lloyds tehát úgy véli, hogy két más európai ország közötti háború valószínűsége csak 7-től 10-ig áll az 1-hez.

Franciaország és Németország közötti háború lehetőségét a legvalószínűtlennek itéli a biztosító társaság és egy 100 fontos évi életbiztosításért francia—német háború esetén csak 5 font és 5 schillinget számít.

Ennek a háborúnak a lehetősége tehát 19 az 1-hez, tehát lényegesen kisebb mint a két másik európai állam közti háború valószínűsége.

Mindenesetre érdekes üzleti ág. Érdekes és újszerű. A biztosítótársaság, amely a békét garantálja és vagyonát állítja és kockáztatja a háború veszélyével szemben.

Azonban mindenesetre szimpatikus és kellemes. Eddig háborús üzleteket mindig életünk árán kötöttek, csak, most végre életünk meghosszabbítása üzleti szempontból is kívánatosá vált.

g. i.

Időjárásjelentés. A budapesti időjárásutató intézet jelentése szerint mérsékelt északi szél, több helyt futó eső és havazás. A hőmérséklet valószínűleg tovább csökken.

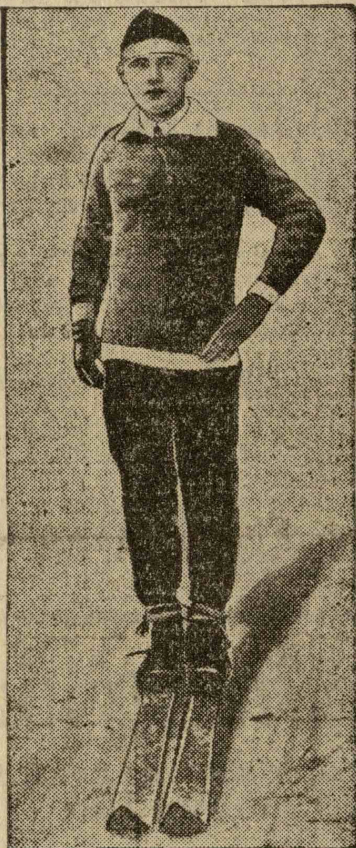
— **Nagyenédi hírek.** Tudósítónk jelenti: A legutóbbi országos vásáron a kínálat elég nagy volt, míg a kereslet kevés. — Az influenzajárvány olyan nagy méreteket öltött, — különösen a gyermekek között, — hogy az összes iskolákat bezárták. — Jódó Károly szintársulata 8 napos vendégzereplését e hó 31-én fejezte be. — A Szentlélek temetkezési társulat és a Magyar Iparos Önképzőkör e hó 27-én tartották meg évi közgyűlésüket és a vele kapcsolatos tisztújításukat. — A magyar párt helyi tagozatának ifjúsági szakosztálya február hó 2-án este a Magyar Iparos Önképzőkör összes helyiségében táncestélyt rendez, melynek jóvómélt a kolozsvári egyetemi hallgatók diákmenzája javára fordítja.

— **Szentgyörgyi hírek.** Tudósítónk jelenti: A Székely Nemzeti Múzeum ismeretterjesztő előadássorozatán legutóbb dr. Körtözy Gerő és Dobay László természet tudósok tartottak előadást. Dr. Körtözy a rovarvilág életmódját, míg Dobay László a madarak költözését ismertette. — Megrendítő gyermekszerecsénység történt a háromszéki megyei Gelence községben. Göthér István gazdálkodó kétféves fiacskája szülei távollétében a tüzzel kezdett játszani. A kipattanó szikráktól ruhája tüzet fogott, a közelben azonban senki sem tartózkodott, aki kétségbeesett sikoltozásait meghallotta volna. Hazatérő szülei már csak összeesett holttestét találták gyermeküknek. — Nagy elkeseredést váltott ki a kézdívarshelyi postánál a nemrégiben lefolyt nyelvvizsgák eredményét tartalmazó hivatalos értesítés, amely szerint az összes vizsgára állott postatisztviselők kivétel nélkül mind elbuktak, tehát a bukási arányszám százszázalékos.

(*) Asthmás, szénalázás, csalánkiütéses, migyenes betegek kivizsgálása és gyógykezelése a legmodernebb klinikai elvek és eljárások szerint történik a Svábhegyi Szanatóriumban, Budapest.

A mult ködében elmosódó, csaknem valószínűtlenül messze esett gondtalan világunk kedvenc alakja, Mórícka néhány napra feltámadt. Mórícka, aki jókat mondott a tanuló bácsinak, papának, mamának, aki megtudott felelni mindenkinek, — ezuttal komoly bajba került, mondhatnánk úgy is, Móríckának majdnem elbúgták a száját... De mégis Mórícka kerekedett felül az utolsó percben és ása tag alakjának, melyet már régen a skót és Arisztid váltott fel, még egyszer sikerült nevetésre ingerelni valakit, aki pedig hivatalból igen komor ember: a marosvásárhelyi ügyész. Az egyik vásárhelyi hetilap néhány centiméteres klisé közölt, amelyen Mórícka áll egy párnyi kis térkép előtt és mond valamit. Nem vagyunk szorgalmas vicc-olvasók s így sajnálatunkra, nem tudunk beszámolni a szövegről, ami ez esetben azonban nem is fontos. A baj nem a vicc körül kerekedett, hanem a néhány milliméteres térkép körül, amelyről az egyik ügybuzgó rendőrségi ember megállapította, hogy a régi Magyarország térképének körvonalát viseli. Nosza megindult a szigorú vizsgálat, készült a jegyzőkönyvek kövér halmaza, vitték a szerencsétlen Móríckát hivatalszobáról hivatalszobára, míg végül elszállították az ügyészségre. Ugy nézett ki, hogy Mórícka ezuttal az összes rákénrt rossz viccekért megbűnhődik és gondtalan szabadsága nem ér egy lyukas garast... A szigorú ügyész azonban csak addig volt szigorú, míg elolvasa a kőné jegyzőkönyvet, míg ránézett Móríckára s az inkriminált térképre, aztán elkezdett nevetni, hosszan, édesen, olyan jóízűen, hogy Mórícka összes méltatlan utódai, a skót, Arisztid, a bölcs rabbi, mind szégyenkezve elbujhattak... Aztán intett a remegő szerkesztőnek, hogy menjen haza az inkriminált Móríckával együtt. És még azután is mosolygott utána egy ideig, az utolsó, akit még Mórícka meg tudott nevetetni, holott — nem furcsa? — nem is tud magyarul... Vagy talán — el sem merjük hinni, — nem is a viccen nevetett?... (A. S.)

ALF ENGEL

norvég sibajnok 90 méter távot ugrott az északamerikai Salt Lake City közelében épült új ugrósánc felavatási ünnepélyén.

— **Csikszeredáról jelentik:** Csiksesomortánban bárra készült a fiatalok, a főrendezést Ferenc Lajos vállalta. Közben Antal József, Domokos és Kálmán testvérek is mindenáron rendezők szerettek volna lenni. Ezirányú követelésüket elő is terjesztették Ferenc Lajosnak s mert az elutasította, minden további gondolkodás nélkül bicskákat rántottak s mielőtt a táncrendező felismerhette volna a helyzetet, súlyosan megkéselték. — Sántha József és Bardócz Károly csiklázfalvai lakosok a lehető legjobb egyetértésben éltek mindaddig, míg Sántha nem kölcsönözött pénzt a barátjának. Ettől fogva napirenden voltak a veszekedések. A hiteltelzőnek szüksége lett volna a pénzére, de az adós nem tudott fizetni. Közben jött a konverzió. Ez még jobban összezavarta a helyzetet. Sántha a törvény rendelkezései dacára is, naponta felkereste hitelezőjét, hogy fizessen. Így történt ez legutóbb is, amikor Bardócz udvarán ismételtelen csúnyán összeszólalkoztak. Sántha most már nem sokáig bírta a szót, hirtelen felkapta a kezéigében elvő hatalmas dorongot és saját udvarán leütötte Bardóczot. A verekedőt letartóztatta a csendőrség. — Bartalis Mihály csomafalvai lakos az utóbbi időben elviselhetetlen nyomorba jutott. A hajdan jobb napokat látott ember lelke egyre kétségbeesettebb sulyal nehezedett a nincs. Minden elképzelhető módon igyekezett segíteni magán, de eredménytelenül. Legutóbb gondolt egyet, kötelet kerített és házikója gerendájára kötötte magát. Mire rátaáltak, rég halott volt. — A csikszépvízi csendőrség jelenti a csikszeredai ügyészségnek: Balázs Ferenc hatósági erdőőr falopáson érte György Ignác gazdát. Leigazolás után felszólította, hogy a szekerén levő lopott fát szállítsa a község háza udvarára. Szóváltás keletkezett, majd puská dördült s az erdőőr átlőtt derékkal, eszméletlenül terült el a színhelyen. A csendőrségi vizsgálat megállapította, hogy György Ignác katonakarabéllyal lőtte le Balázs Ferenc erdőőrt. A hivatalos térvállalással szemben Csikszépvízen másképpen

ABLAK

A romlott vér megtamadja a bőrt

A néphit nem csalódik, midőn a vér romlottságának tulajdonítja az összes visszataszító bőrbetegségeket.

Alapjában véve a vér romlottságának tulajdonítható a gennyes tályog, a flébit, az gennyes göröcsér, a köszvény, a reuma, az idegfájdalom, az ajulás, a zsába, a szclatík, a köképződés, a vesegyulladás, az érelmeszesedés, a női bajok, az átmeneti korszak, a fájdalom havi, a hibás képződés, fehér folyás, méhgyulladás, beldaganat fibróm stb.

Hogy megszabaduljak a sok gyötrő bajtól, meg kell, hogy szabaduljak azokról az elemektől, melyek véreket megmérgezik.

A RICHELET VÉRFELEFRISZÍTÓ (DEPURATIF RICHELET) megújítja véreket, megtisztítja, megfiatalítja, meghozza szervezetek számára az életet elemeket. Közvetlen és bámulatos hatása, melyet a vére gyakorol, magyarázza meg csodálatos eredményeit. Betegek, kiket orvosaik már elítéltek, menekültek a halál karmaiból, a RICHELET VÉRFELEFRISZÍTÓ (DEPURATIF RICHELET) alkalmazása által.

Minden ügyvezető ismeretű könyveket mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Laboratoires L. RICHELET din Sedan, 6. Rue Belfort, Bayonne (Franciaország). Romániai vezérképvisele: Jules DILLAN Bukarest, 4. Strada Pitar Moş.

— **Szerelmi bánat...** Nagyváradról jelenti tudósítónk: Kedden este a Bunyitai-liget 50. sz. alatti házban ismeretlen méreggel öngyilkosságot kísérelt meg Bereczky Irén 17 éves varróleány. Kórházba szállították. Állapota javulóban van. Öngyilkossági kísérletének oka szerelmi bánat.

(*) **Illyés Gyula: Oroszország.** Uti jegyzetek. A költő most szeptemberben érkezett vissza két hónapos szovjetországi tanulmányutjáról. E könyvében a mai Oroszországról ad izgalmas, érdekes, naplószerű vallomást. Illyés könyve nem agitáció, hanem a közvetlen tapasztalat objektív műve. A 240 oldalas és 32 oldal mű nyomásos képmelléklettel ellátott könyv ára füze 96 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvtárában, Brassó, Kapu-u. 56—58 az udvarban.

— **Székelési zavarok, bégörös, puffadtság, gyomorszárdulás, izgalmi állapotok, szividegeség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és bélesatona tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Korunk legkiválóbb orvosai a Ferenc József vizet úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazzák.**

— **Vallat a csendőr.** Csikszeredáról jelenti: A csikszeredai magyarpárti jogvédő irodához újabb, bizonyítékokkal alátámasztott csendőri visszaélésekről érkezett hír. Esetben a csikszentimrei őrsről van szó. Ott kintoztak közel egy hete egy tizenkétéves cigányleány bementése alapján egy szerencsétlen munkanélkülit. Az eset részletei a következők: Balló Károly csikszentimrei földbirtokos asztaláról Kuthygyi Rupi Mátyás nevű cigány 12 éves reményteljes leánykája egy értékes aranygyűrűt lopott el. A csendőrség vallatára fogta és a cigányleány beismerte, hogy ő lopta el a gyűrűt, de Vaszi Béla 20 éves legénynek ajándékozta. Vaszi Béla azt mondta, mire a leányka újabb öt nevet ekként be, hogy azoknak adta a lopott gyűrűt. A csendőrség Vaszit az őrsön tartotta, pincébe zárta és most minden eszközzel azon van, hogy beismerő vallomást tegyen. A nyilatkozás körül annyira buzgólkodnak a csendőrök, hogy a szomszédok péntek óta nem tudnak aludni.

Capitol Mozgó Brassó

Csütörtöktől, január 31-től:

Luise Ullrich, Adolf Wohlbrück, Olga Tschechowa, Hans Adalbert Schlettow
EGY NAGY SZERELEM REGÉNYE

„REGINE”

Felülmúlja a „MASKERADE” című filmet!

Baradlai László csehszlovákiai riportja

A »CSEH« KASSA, A »KURUC« MUNKÁCSÉS A »ZIPSZER« KESMARK

Pillanatfelvételek Ruszinszkóból és a Szepességből

Tátrafüred, január 31.

Kassán mindenki magyarul beszél, de nincs egyetlen magyar cégtábla sem. A népszámlálás kimutatta, hogy Kassán nincs husz százalék magyar, tehát a magyarság elvesztette mindazokat a jogokat, amelyek a husz százalékon felüli arány-számban lakó népi kisebbséget megilletik. Hogy csinálták ezt?

Nem lehet tudni. Az bizonyos, hogy a zsidók közül senkinek sem engedték meg, hogy magyarnak vallják magukat. A leg-érdekesebb az egész népszámlálási statisztikában, hogy

Munkács maradt Ruszinszkóban és a Szepességben az egyetlen város, amelynek husz százalékon felül is van magyar lakossága.

Az egyik sovíniszta cseh lap, kissé ironikusan írt erről az eseményről és vezércikkének befejezése az volt, hogy „az eddigi batyus Munkács (durva célzás az itt élő zsidó tömegekre) a népszámlálástól kezdve kuruc Munkács lett”. Mindenestre a munkácsi magyarságnak meg van az a joga, hogy a hivatalokban beadványait magyar nyelven is elfogadják.

A csehek egyébként nem szeretik Ruszinszkót. Kassától felfelé, egészen a román határig teher nekik ez a nagyon nyomorult, nagyon rosszul termő föld, amelynek lakossága földhöz ragadt kol-dus. Itt alig terem a föld, nincs fa, a lakosság életnivója a lehető legminimálisabb. Ez a földdarab rossz üzlet a cseheknek és a csehek nem szeretnek rossz üzleteket csinálni.

A magyarokat nem szeretik, de még inkább így vannak a németekkel is, annak ellenére, hogy minden intelligensebb cseh ember beszél németül.

Az antiszemizmus csak gazdasági téren mutatkozik meg.

Csendes és szivós gazdasági harc folyik itt a csehek és a zsidók között. A harcban európai fegyverekkel küzdenek. Itt nincs hangos uszítás, itt nincsenek felelőtlen kijelentések. Itt életre-halálra megy az udvarias harc és jellemző, hogy ugyan akkor — mint informátoraink mondják —

a kormányban két zsidó vallású miniszter ül.

KESMARK 1 PERC

Egy percig áll a vonat Késmárkon. Mint egy ódon relief, úgy emelkedik ki a földből a város. A zipszerek ősi fészke. A zipszerek egyébként nem követték eredélyi szász testvéreik példáját és

a legszebb közösségekben harcolnak a magyarokkal a kisebbségi érdekekért.

Ez az együttműködés, bár a többségi népek nem tulságosan tesszik, nemcsak politikai téren, de gazdasági téren is szép eredményeket hoz. A két párt a városi tanácsokban is megfelelő számú képviselőt tud küldeni és komolyan, józanul igyezik megalapozni a kisebbségi jövő gazdasági alapjait is. A híres Tátrafüred teljes egészében a Zipszer Bank és egy csehszlovákiai magyar érdekeltség kezén van. Ennek az eredménye azután az, hogy a csehek lehetőleg elkerülik Ofiüredet és Lomnicont, meg a Csorbatónál lévő állami tulajdonokat képező nagyszálló-dákból és szanatóriumokat kultiválják. Viszont Füred kárpótolja magát azzal az idegenforgalommal, amely Magyarországból és az utódállamokból özönlik nozza.

MASSARYK ÉS BENES

Ha Csehszlovákiában politikusokról érdeklődik az idegen, csak két nevet hall. Massaryk és Benes.

Massaryk a fogalom. Az emberi jószág, a bölcsesség és a tisztesség fogalma. Nincs olyan kisebbségi — legyen az magyar,

német vagy zsidó, — aki ne az elragadtatás hangján nyilatkozzék az államső személyéről. Azt mondják, hogy sokszor és ellentétbe kerül a kormány politikájával. Massaryk igazi európeér és bár legtöbbet tett hazájáért, olyan messze áll a tulzó sovínizmustól, mint mondjuk Cuza a demokráciától. Az elnök minden nyelven beszél. Állítólag magyarul is

Csak az a kár, hogy nyolcvanöt éves már

Tisztaéletű agastyán, de agastyán, akinek egyre halkabb a szava, mérhetetlen kárára az itt élő kisebbségeknek és az egész országnak, amely egyre jobban megkapja az általános európai betegséget, az ultrasovínizmust, amely a nemzeti szocialista mozgalom állandó erősödésében nyilvánul meg. Persze a csehszlovák demokrácia minden eszközzel védekezik a járvány ellen és a kezdeti stádiumban lévő betegség elhatalmasodása attól a harctól függ, amely mindaddig, amíg az elnök él, nem is végződhetik másként, mint a demokrácia győzelmével.

A másik politikus Benes. Körülbelül olyan a híre saját hazájában, mint ná-

lunk Titulescu. Benes jelképezi Csehszlovákia mindenkorai külpolitikáját. Benes külügyminiszter lesz akkor is, ha a tavaszi választások, amelyeknek izgalmai már most előrevetik árnyékukat, pártjára nem végződnek kedvezően.

A KOMMUNISTA PART

A csehszlovák politikának számolni kell a kommunista párttal is amely igen jelentős számban van a parlamentben képviselve. A kommunista párt helyzete érdekes. A párt működése papíron szabad és — mint előző cikkemben említettem — senki sem lépődik meg, sőt rendőr sem avatkozik be az olyan felvonulásba, amely vörös zászlók alatt, earló és kalapács jelvényekkel folyik le. Ez a nagy szabadság azonban csak látszólagos. A reakció megerősödésének tulajdonítható, hogy amíg magát a pártot megtűrrik, az ifjumság szervezeteket felosztatják és az ifjúsági szervezkedés vezetőit egyre-másra csukják le.

A hivatalos pártlapot a „Vörös lobogót” csak benn Csehországban szabad árulni.

Kétórás sztrájk volt

a nagyvárad Phöbus vasgyárnál

Nagyvárad, január 31.

A nagyvárad Phöbus vasgyárban tegnap 2 órás sztrájk volt. Pont tizenkét órakor, a munkaidő lejártá előtt két órával a munkások letették a munkát és kijelentették, hogy addig nem dolgoznak, amíg az igazgatóság sérelmeiket nem orvosolja. A munkások azt sérelmezték, hogy az igazgatóság az új munkások próbaidejére régi munkásokat kényszer-szabadságra küldött. A munkások azzal

érveltek, hogy a kollektív szerződés előírása szerint csak munkahiány idejére lehet kényszerszabadságotolni a régi munkásokat.

Az igazgatóság értesítette a munkügyi inspektorátust, amely megkezdte a békéltető tárgyalásokat.

A tárgyalások eredménnyel végződtek. Az igazgatóság megígérte, hogy a kényszerszabadságoltatást beszünteti. A munkások ma reggel 6 órakor felvették a munkát.

Itélt a tábla a Drehr-ügyben

A volt államtitkár 5 évi legházbüntetését 2 és fél évre szállította le a tábla

Budapest, január 31.

A budapesti ítélőtábla Harmath-tanácsa az éjszakai órában hozott ítéletet Drehr Imre dr. volt népjóléti államtitkár ügyében, akit a népjóléti minisztériumnál elkövetett sikkasztások és visszaélések miatt a törvényszék már 5 évi fegyházbüntetéssel sújtott.

Az izgalmas tárgyaláson Drehr dr. az utolsó szó jogán rendkívüli beiső igaztossággal hangoztatta, hogy büntetlen előéletű volt, nem lopott és nem csalt. A tanács 3 óra hosszat tartó tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, amely a volt

államtitkárt a Vass Jánosné kárára elkövetett csalás, továbbá a Beriedes és Bruckstein-ügyekben elkövetett hivatali sikkasztás vádjá alól felmentette, viszont bűnösnek találta a hűvösvölgyi hűtlen kezelés bűntettében és 28 ezer pengős csalás vétségében, amiért 2 és fél évi fegyházra, 500 pengő pénzbüntetésre s politikai jogainak 5 évi felfüggesztésére ítélte.

Drehr dr. az ítélet kihirdetését teljesen megtörve hallgatta végig. Védőjével együtt felmentésért, az ügyész súlyosbí-tásért fellebbezett.

Két tragikus öngyilkosság Aradon

Mindakettő betegsége miatt vált meg az élettől

Arad, január 31

A mai napon két tragikus öngyilkosságot jelentettek be az aradi rendőrségen.

Az egyiknek áldozata Tarczinger Károly 39 éves kovácsmester, aki reggel 9 órakor lakása egyik szobájában az ablak fájára akasztotta fel magát. Bucsuorait az állandóan magával hordott zsebbeli köpetpalack falára írta fel néhány szóban közölte, hogy gyógyíthatatlan tüdőbaja miatt válik meg az élettől. A hatóságokat arra kérte, hogy holttestét ne

boncolják fel.

A másik öngyilkos, Fóris Gyuláné, egy kereskedő elvált, 34 éves felesége, aki gyomorkrában szenvedett, két nappal ezelőtt lett öngyilkos. Szobájában vasalószetet hordott ösz-sze, a rakást meggyújtotta és a szengázt beszívta. Két napig feküdt holtan, amikor ma reggel a takarítónő, aki már egyszer hiába kopogtatott, a szomszédok kíséretében behatolt a lakásba és megtalálta a szerencsétlen asz-szony holttestét.

Fórisné nem hagyott hátra búcsulevelet.

A Felvidéken a lapnak nincs kolportázs-joga. Így fest a párt mozgási szabadsága a gyakorlatban.

MAGYAR SAJTÓ

Csehszlovákiában sokkal kevesebb a magyar lap, mint Romániában. Ez azonban természetes, mert a magyarság arány-száma is kevesebb. A lapok közül a leg-jelentékenyebb a pozsonyi Magyar Ujság és a „Prágai Magyar Hírlap”. Az utóbbi erőteljesen magyar, a legbátrabban ír és éppen ezért a legtöbbször volt betiltva. Igen elterjedt a pozsonyi Híradó és az Esti Ujság, a Kassai Ujság és az ungvári Új Közlönynek is jelentős olvasó tábora van. Ezenkívül még egy egész sereg apróbb-nagyobb magyar lap jelenik meg, közöttük olyan is, amelyiket a cseh kormány finanszíroz.

ÉLET

Az árak — különösen lejre átszámítva — drágák. Az élelmiszer sokkal többbe kerül, mint nálunk. A ruházati cikkek viszont sokkal olcsóbbak. A csehek élelmi-szert vám nélkül nem engednek be az országba, viszont a textil- és selyemcsempé-szést nemcsak hogy nem akadályozzák meg, de — csempészek mondják — elő is segítik. Az egész országot, mint egy óriás pók, a Bata-cipőgyár hálózza be-lízléses, jó és olcsó cipőket visel mindenki. Bata pedig rengeteget keres.

Az ifjúság sportol. A jégkorong-bajnokságért itt úgy izgulnak, mint más-hol a futball-bajnokságért. Itt látni a legjob-ban kisportolt, legszabadelvűbb gondol-kozásu ifjúságot.

Csak éppen magyar szempontból na-gyon szomorú, hogy ez az ifjúság egyre rosszabbul, egyre kevesebbet és egyre kedvetlenebbül beszéli a magyar nyelvet.

HALALOS CSÓNAKSZEREN-
CSÉTELENSÉG A DUNÁN

(Budapest.) Zigó György csepeli koc-sáros bort vásárolni. Budafokra akart menni és csónakon kísérelte meg az át-kelest a Duna vizén. Az utra még négy ember kísérte el. A csónak, valószínűleg túlterhelés következtében felborult, uta-sai a hullámok közé zultantak. A partról észrevették a szerencsétlenséget és csóna-kokkal indultak a halálos veszedelemben forgó emberek megmentésére. Három si-került is megmenteni, de Zigó és egy má-sik ember elmerült a Duna jéghideg vizé-ben. A három megmenekült embert kór-házba szállították.

NACIONALISTA TERRORFIUKAT FÖLELT
LE A LEMBERGI RENDŐRSÉG

(Lemberg) A leMBERGI rendőrség őrizethe akart venni egy nacionalista diákot, akiről híralmas uton megtudták, hogy szélsőséges jobboldali érzelmű és merényletekre készülő-dik. Amikor a rendőrök a diák szállására ér-keztek, a diák és annak barátai eltorlaszolták magukat, közpört zudítottak rájuk, egy rend-őrtisztet és egy közrendőrt meg is sebesítet-tek. A harcban végül is a rendőrök győztek és behatoltak a lakásba, ahol a diák szobájá-ban pokolgépek és bombák készítéséhez szük-séges anyagokat találtak nagy mennyiségben. A terrorfiukat a rendőrség letartóztatta és a robbanászereket elkobozta.

BÜNYGYI VIZSGALAT A BU-
KARESTI FŐPOSTÁN

(Bukarest.) A Tempo szerint az igaz-ságügyi hatóságok több feljelentés alap-ján vizsgálatot folytattak le a bukaresti főpostán, ahol egyes tisztviselők állítólag pénzesleveleket bontottak fel és rendsze-resen megdézsmálták az értékesebb kül-deményeket. Eddig két letartóztatás tör-tént. A letartóztatottak nevét nem hoz-ták nyilvánosságra. A vizsgálat folyik.

EGYENGETIK A JUGOSZLAV KORMÁNY
ÉS A HORVÁTOK KIBEKÜLÉSÉNEK UTJÁT

(Bécs) A Zágrábból érkező jelentések sze-rint a szerb radikálispart, a szlovén és mo-hamedán párt vezetői a régi horvát főváros-ban bizalmas megbeszéléseket folytattak a Jeltics-kormány ujjaészervezéséről. Az értekez-letnek az volt a főcélja, hogy módot találja-nak a szlovén katolikusok vezérének, Korö-secnek és Spaho mohamedán vezérének a kor-mányba való bevonására. Ha ez sikerül, mond-ák a zágrábi jelentések, akkor sor kerül arra is, hogy a kormány valamilyen formában békét kössön a horvát néppárttal is

Megindult a Marosvölgye vérkeringése

Mintha a Természet is igazolni akarná a babonás hitű rémlátókat, akik a társadalmi erők bomlása nyomán a természeti erők rejtélyes eltolódását hirdetik, — a földdarab, melyen máskor viharos telek száguldanak keresztül, a késő őszi jelmezét viseli. A nyugati határon tombol a tél, az utcákon méteres magas hótorlaszokon vergődöl keresztül, nappal 22 fokos hideg dermeszt s a Marosvölgyén sáros országuton halad az autó. A hegyek telejéről hiányzik a pompás hófehér korona. Az őszi hervadás lilás árnyéka borul a fákra, fagyos lehelet helyett őszi nedves-ség terjeng s ahol máskor fehér hótakaró melegíti a téli álomba merült földet, most még sárgult őszi levelek halmazát veri fel a szél.

A Marost csak itt-ott borítja vékony jégkéreg s ezen is áttör a víz fürge sodra. Mint tavasszal, vagy ősszel, most is ott kuszlik az országút mellett, szeszélyes fodra csipkésen követ végig száz kilométereken, ártalmatlan, néhol egészen sekély víziú folyóként. Mintha a tavaszi áradás csak mese lett volna és nem a Maros kuszott volna fel az országút szintjéig, hogy utójában rombolva söpörjön el szilárd országutakat, vasúti töltést, síneket, az emberi munka nehezen felépített minden alkotását...

Az őszi mindenütt szomorú, de itt másképp, mint a városok érzékenyidegű lakóira. Aki perejétkkel dolgozik, nem ér rá idegeit alárendelni évszakok hangulatának... Az évszakok a munka rendjét határozzák meg s ebben a rendben fontos szerep jut a télnek is, a kemény fagyos hidegnek, melyen gyorsvonalat sebességgel siklik a szán az erdők halomba rakott fáival: ez a rend most megbomlott s ezért szomorú az őszi hervadás elmúlását hirdető világa a Marosvölgyében.

Egykor jómódú községek tarkítják az utvonalaikat, míg kiérünk arra az országútra, ahol meredek sziklafalak alatt vonulunk el. Marosszentgyörgy, Nagyernye, Sáromberke, Gernyeszeg, Körtevélyfája, Petele, Ratnótfája, Abafája bevezetője az utnak. Vegyesen román és magyar és vegyes lakosságú községek s egy szász község. A jómód ma már nem ismertetőjele egyiknek sem. Majdnem mindegyikben van egy főúri kastély. Némelyik gyönyörű építmény, hirdetője az erdélyi mágusok barokk-ragyogását, ma azonban legtöbbjük elhanyagolt s külsőségeiben is csak egy pusztuló világ végső vonaglását hirdeti...

Szászrégenen túl kezdődik a Marosvölgye világa, félelmetes hegyeivel, áldott erdőivel, csodásan szép vidékével és mégis nyomorúságban vergődő lakóival...

Holott az idők tagadhatatlanul jobbra fordultak.

Évekig dermedten pihent a Marosvölgye. Az erdőkben nem csattogtak a fesszék; elhallgatott a gatterek csikorgó zenéje, ami minden csikorgása ellenére a legszebb muzsika a marosvölgyi dolgozó fiúknak. A gazdasági válság első legyintése földresujtotta a gattereket s ezzel a Marosvölgye népét. Egykor 30 ezer ember talált itt kenyeret. Nemcsak az idevalók, de messze földről vándoroltak a famunkások a Marosvölgyébe kenyér után — és találtak is. Aztán minden elhallgatott. Az idegenek szétszéledtek, akiket pedig kötött a szülőföld, éveken keresztül viaskodtak a nyomorúsággal. Sokat legnagyobb, sokan átvégdőltek: mert úgy van írva, hogy az ember még mindig bírja vonszolni terhét ott is, ahol az igavonó már rég kidőlt...

A dermedten pihenő, már nyugtózkozik, most kezd életre kelni. Az iparos-utak berendezésodott sinein megint futnak a fával telt kis kocsik. Az Ofa teljes vízzel dolgozik Maroshévízen és Várhelyen; a Lomási Déda-Bisztrán és Galocson; a Foresta Szászrégenben és Szalárdon. Palotailón a Bangra. Egyes nagy üzemek ma is szünetelnek, de helyettük nagyon sok kis- és közepes kelt életre, amelyek pótolják a nagyüzemek szünetelése folytán beállott űrt.

A tűzifa itt jelentéktelen, amikor termelésről beszélünk, ugynevezett fűrészlőről van szó. Ez a gyűjtőfogalom az

épületfától magában foglal minden fa-út, egész a palesztinai narancs-ládaig. Belföldön kevés a forgalom, elsősorban exportra dolgoznak az üzemek. Keletre és nyugatra egyaránt, de a főforgalom mégis Keletre rányúl, különösen Palesztinába. A Magyarország felé irányuló export kontingentálva van, évi hétézer vagon a fűrészelt-áruforgalom. Tűzifa innét egyáltalán nem megy Magyarországra, mert ezt a sokkal kedvezőbb helyzetben levő határszéli faüzemek bonyolítják le. A román fa főpiaca Egyiptom és Görögország, kisebb, de azért jelentős exportunk van Olaszországba, Németországba és Franciaországba.

Mindez azonban nemcsak konjunkturát nem jelent a Marosvölgyében, de még csak türehető megélhetési viszonyokat sem. Ha meg is indult a munka, a termelés óvatos, fél, nem kockáztat, biztosra akar menni s ugyszólván csak akkor dolgozik, ha árujának elhelyezését biztosítva látja. Az állam részéről sem támogatást, sem biztatást nem kap. Ellenkezőleg, nincs tekintettel az érdekekre sem. Az export legelső előfeltétele ugyanis elsősorban a szállítási biztonság. Mindig kellő mértékben és azonnal van szükség vagonokra. És ennek ellenére megtörténik ma is, hogy időközönként vagonhiány áll be. A tűzifa szállítására minden éven kedvezményes tarifát nyújt a CFR. Ez kétségtelenül helyes szociális intézkedés, mert olcsóbbá teszi a városi lakosságnak a tűzifa beszerzését. Ez, rendszerint, szeptember 15-ikéig tart. Ebben az évben meghosszabbították október 15-ig, ami szintén csak helyesítható. De ugyanerre az időre

esett a faexport lebonyolításának ideje is, amivel a CFR már nem számolt s így beállott a vagonhiány, holott ezt egy kis gondossággal és előrelátással eliminálni lehetett volna. Az így keletkezett károk természetesen igen nagy mértékben befolyásolják a termelést, amely egyelőre anélkül is csak tapogatózva indult meg, mint a lábbadozó beteg.

Ugyancsak a szállítási nehézségek rovatába tartozik a hiányzó tél is. Ez a nagy üzemeket kevésbé érinti, mert legnagyobb részüknek saját iparvasútja van, amellyel a kitermelés helyéről elszállítják a fát. A kisüzemek azonban nincsenek berendezkedve erre. A kitermelt és összegyűjtött famennyiséget a tél beálltával szántalpakon csuszátják le az erdőből. Az idén ez lehetetlen, alig van hó, fagyásról pedig szó sincs. Most tengelyen próbálkoznak meg elszállítani a kitermelt fát, ami rövid időre erősen foglalkoztatta ugyan a fuvarosokat, de annál több kárt okozott más oldalról.

A hosszú munkanélküliség alázatossá tette a dolgozókat. Még ma sem beszélnek életszínvonalról, csak a legszükségesebb létfenntartásról. A megindult üzemek ezzel jobban tisztában vannak, mint maga, aki löri magát az erdőn vagy a gatterek mellett. A munkabérek olyan alacsonyok, hogy tényleg csak a legnyomorúságosabb létfenntartásra elég. Átlag a 30 lejes nap-szám dominál, az ötven lejes napi kereset a maximum, az álmódott legmagasabb bér. Alig jobb a helyzete a fűrésztel dolgozó szakmunkásnak. Átlagosan 8 lej az órabér, ami a kötelezően nyolc óras munkanap mellett 64 lej napi keresetet jelent. A legmagasabb a 10 lejes órabér,

mel ujságolják, hogy minden bálon zsufoltan szorongott a tömeg. Sőt rendeztek egy úgynevezett „társadalomközi”-bált, mely a város összes társadalmi egyesületeit megmozgatta és már napokkal előtte elfogyott minden belépőjegy... Erről az oldalról talán rendben volnánk, de azért nem jó mélyére nézni a dolgoknak...

Nem jó, mert más oldalon mégis ott ül a letargia, mely elsenyveszti az erőket. Egyetlen építkezése sincs, se magán, se középítkezés. Mintha kihalt volna a vállalkozási szellem és meg sem kellene próbálni mégis jobbat teremteni a mai nyaktörő utak helyett, munkát adni a dolgozóknak még akkor is, ha nyugodtabban lehet aludni a mai költségmentes városi politika mellett. A gazdasági válság csak megakadályozta Szászrégen fejlődését, de mai politikája visszafejlészt.

Van megszervezett magyar pártja Szászrégennek. A párt járási tagozatának élén ifjabb Kornhoffer Vilmos dr. áll, a városi tagozatot Szabó Béla dr. vezeti, aki egyúttal a város magyar alpolgármestere is. Mind a kettő rendkívül agilis, munkaképességüket teljes egészében a párt szolgálatába állítják. A szászrégeni magyarok céltudatos munkájának eredménye, hogy saját házukban tudtak csoportosítani különböző kulturális és gazdasági intézményeket. A Dalárdát, mely most ünnepelt fényes keretek között fennállásának 50 éves jubileumát, a Kaszinót Vertán Sándor elnökle alatt, az Iparosok Olvasóköreit, melynek elnöke Bálint Endre.

Erősen fejlett sportéletét elsősorban Mera Viktor áldozatkészségének köszönheti Szászrégen, aki minden téren szolgálatára áll a közügynek és igen nagy része van abban, hogy Szászrégenben a legteljesebb harmonia uralkodik a három nemzetiség között. Erdemei elismeréséül egész addig, amíg a liberális kormány politikai okokból le nem váltotta, a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara elnökének választották.

Szászrégen

mel ujságolják, hogy minden bálon zsufoltan szorongott a tömeg. Sőt rendeztek egy úgynevezett „társadalomközi”-bált, mely a város összes társadalmi egyesületeit megmozgatta és már napokkal előtte elfogyott minden belépőjegy... Erről az oldalról talán rendben volnánk, de azért nem jó mélyére nézni a dolgoknak...

Nem jó, mert más oldalon mégis ott ül a letargia, mely elsenyveszti az erőket. Egyetlen építkezése sincs, se magán, se középítkezés. Mintha kihalt volna a vállalkozási szellem és meg sem kellene próbálni mégis jobbat teremteni a mai nyaktörő utak helyett, munkát adni a dolgozóknak még akkor is, ha nyugodtabban lehet aludni a mai költségmentes városi politika mellett. A gazdasági válság csak megakadályozta Szászrégen fejlődését, de mai politikája visszafejlészt.

Van megszervezett magyar pártja Szászrégennek. A párt járási tagozatának élén ifjabb Kornhoffer Vilmos dr. áll, a városi tagozatot Szabó Béla dr. vezeti, aki egyúttal a város magyar alpolgármestere is. Mind a kettő rendkívül agilis, munkaképességüket teljes egészében a párt szolgálatába állítják. A szászrégeni magyarok céltudatos munkájának eredménye, hogy saját házukban tudtak csoportosítani különböző kulturális és gazdasági intézményeket. A Dalárdát, mely most ünnepelt fényes keretek között fennállásának 50 éves jubileumát, a Kaszinót Vertán Sándor elnökle alatt, az Iparosok Olvasóköreit, melynek elnöke Bálint Endre.

Erősen fejlett sportéletét elsősorban Mera Viktor áldozatkészségének köszönheti Szászrégen, aki minden téren szolgálatára áll a közügynek és igen nagy része van abban, hogy Szászrégenben a legteljesebb harmonia uralkodik a három nemzetiség között. Erdemei elismeréséül egész addig, amíg a liberális kormány politikai okokból le nem váltotta, a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara elnökének választották.

Maroshévíz

Azt a nemzetiségi egyetértést, ami Szászrégent jellemzi, sajnos, Maroshévízen már nem lehet megállapítani. A községgé degradálódott Maroshévízen Balomirai József ur néha-néha szükségesnek látja egyes kirohanásokban igazolni Maros hévíz magyarsága ellen. Ilyenkor főleg az fáj, hogy Maroshévízen erősen megszervezett magyar párt van s ezért főleg annak elnöke, Urnánecz János ellen agítál népgyűlési szónoklataiban. Komoly bajokat, egyelőre nem sikerült elő

de ritkán van alkalmunk legmagasabbról beszélni... de az átlagnál olcsóbban, gyakrabban.

Mindez igaz, mindez nyomorúságos, kereses, szinte megoldhatatlan probléma ott, ahol a keresőn kívül még több száz várja a kenyeret, de tud mindezeket legálább a remény el, mert hosszas tespedés után mégis fejszecsapások zaja, fűrésztel jöleső zenéje veri fel az erdőt a Marosvölgyében.

Két jelentős helyén: Szászrégenen és Maroshévízen kívül csak falvak hosszú sorozata, Az első:

Marosvécs

Régi római Castrum felfedezett romjai bizonyítják régi eredetét, másik neveztessége a Kemény-család ősrégi kastélya. A birtokos ma Kemény János báró. Lelekességét, áldozatkészségét minden magyar ügy iránt tudomásul kellett venni mindenkinek, aki Erdélyben magyar betűt olvas. Ezt fölösleges ismertetni. De, amit Marosvécsnek jelentett Kemény János, azt már kevesebben tudják: a marosvécsi kastélyban mindenkit elláttak kenyérrel, aki a környéken munkanélküli volt és éhes volt, a Kemény János marosvécsi erdejében nem őrizte erdőőr a fát: mindenki szabadon vihette, amennyire szüksege volt. Volt... sajnos, a marosvécsi vár ura ma szegény ember, aki nem tud mázsaszámra kenyeret osztogatni és van valami megfogható abban, hogy a legparányibb marosvécsi román, vagy magyar kunyhóban is sajnálják Kemény Jánost, aki olyan közel állott hozzájuk, mint soha senki, aki valaha tekintett rájuk a marosvécsi vár fejfájdító magasságából.

idézni, de a mai tulfutott atmoszférában mindenesetre okosabb politika várható különösen attól, akinek hivatalból kötelessége a község minden nemzetiségi lakosságának egyformán szolgálatára állani.

A faüzemek munkájának megindulásával Maroshévíz gazdasági vérkeringése ismét megindult. Az Ofa egyedül mintegy 500 munkást foglalkoztat s így munkanélküli alig van a nyolcezer lakosú községben. A rendkívül elhanyagolt utak rendbehozását is megkezdtek, egyelőre ugyan csak igen kis mértékben, de a már elköltött 150 ezer lejen kívül egy millió lej áll a község rendelkezésére beruházásokra, melynek jórészt valószínűleg ugyancsak erre fordítják.

Egyetlen magyar iskolája van Maroshévíznek, a katolikus elemi iskola, amelyet egy maroshévízi katolikusok, mint reformátusok egyforma áldozatkészséggel igyekeznek fenntartani, mert az iskolának igen sok református tanulója is van. Az anyagi gondokon kívül azonban az iskolafenntartóknak meg kell küzdeni az időközönként felmerülő intrikákkal is, melyeknek célja, megfosztani a községet egyetlen magyarnyelvű iskolájától. A község 1930 óta nem utalta ki az iskola részére a kötelező segélyt, de ezenkívül már megtették azt is, hogy aláíráásokat próbáltak gyűjteni, amelyben az iskola államotását kérték. Az akció kudarcra végződött s remélhetőleg továbbra is győzelmesen harcolják végig a naponta meginduló hadjáratot az iskola ellen.

Társadalmi téren is összhang uralkodik a maroshévízi magyarok között. Ez különösen a jótékonyaság terén nyilvánul meg. Tekintve, hogy a község intézményesen nem gondoskodik segélyezésről, ez a feladat teljes egészében a nőegyletekre hárul. A katolikus Nőegylet, a Református Nőszövetség, a Zsidó Nőegylet egyformán igyekszik, hogy a téli nyomorúságban megsegítse az arra szorulókat.

Holnap:

Lássuk Nagybanát!

„Süripinol”
legjobb szer mindennemű köhögés és a légzőszervek megbetegedése ellen
„Izdinol”
megszünteti minden reumás fájdalmat, migrént, ischiast.
Készíti: MERA-gyógyszertár, Reghin.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Meglepetésszerűen elvették az 1934 május ötödike után épült házak adómentességét

A pénzügyminisztérium érthetetlen, súlyos intézkedése
óriási megütközést keltett gazdasági körökben — Vissza
fog menekülni rejtékhelyére a teaurizált tőke

Bukarest, január 31.

Gazdasági körökben, de általában az egész közvéleményben rendkívül kellemetlen meglepetést és nagy elégtelenséget váltott ki a pénzügyminisztériumnak az a rendelkezése, amely szerint az 1934. május ötödike után kiadott engedélyek alapján felépített házak nem élvezik a Trancu-Jasi-féle adómentességet. Ertékelhető a megütközés, amellyel a tavaly nyáron építkezők fogadták ezt a váratlan rendelkezést. És

az adómentesség megvonása annál nagyobb tiltakozást váltott ki, mert utólag jött, majdnem titokban. Sokan talán nem is tudják még.

A különböző gazdasági érdekképviseletek csak most kezdenek felcsúdni a meglepetésből és előre látható, hogy az új adókiegészítési utasítások között elrejtett rendelkezés általános megmozdulásra fogja bírni nemcsak az érdekelte háztulajdonosokat, hanem az egész gazdasági életet.

TÖRVÉNYTELEN A VISSZAMENŐ- LEGES JOGFOSZTÁS

A pénzügyminisztériumnak ezt a rendelkezését mindenki nemcsak nagy igazságtalanságnak és hibának tartja, hanem immorálisnak is. Azért igazságtalan, mert az alkotmány tilalma ellenére privilégizált kategóriákat teremt az építkezők között, amennyiben azok a háztulajdonosok, akik nem is építkeztek, 10 éves adómentességet élveznek, ha az építkezési engedélyt csak május ötödikén váltották ki, viszont azok a háztulajdonosok, akik felépítették az ingatlanukat, de az engedélyüket véletlenül május 6-ikán adták ki nekik, kötelesek lesznek adót fizetni utána.

Ez a kétféle mérték annál kevésbé morális, mert a kedvezmény megvonása meglepetésszerűen történt, az érdekelteket 1934-ben senki sem figyelmeztette, hogy május ötödike után elvesztik az építkezési törvényben előírt kedvezményeket. Harciasabb körökben ezt a rendelkezést becsapásnak minősítik, mert ha az állam idejében figyelmezteti az érdekelteket, azok igyekeznek volna a fatális dátum előtt kiáltani az építkezési engedélyt, vagy pedig lemondtak volna az építkezésről. De most, amikor a ház elkészült és az építkezők éppen az adómentesség kedvéért építették fel, nem jöhet az állam visszamenőleges hatályú intézkedésekkel, hogy egy öletszerű dátumtól kezdődően megvonja az új építkezések adómentességét.

MI FÁJ A KINCSTÁRNAK?

Arravonatkozólag, hogy a pénzügyminisztériumot mi indította ennek a rendkívül sérelmes rendelkezésnek a kiadására, több magyarázatot is kolportálnak. Azt mondják,

a pénzügyminisztérium nem tudta jó szemmel nézni, hogy akkora hatalmas tőkét fektetnek a lakóházakba

és ezért véget akart vetni annak a lázas buzgalomnak, amellyel az építkezők szabadulni igyekeztek a birtokukban levő pénztől. Ezzel szemben gazdasági körök teljesen elhibázták a fel fogását és egyáltalán nem osztják azt a nézetet, hogy az építkezési láz káros, sőt veszélyes jelenség volna. Sőt, ellenkezőleg. A fokozott építkezési tendencia, amelynek most hibás gazdasági és szociális szempontokból véget vetettek, az első lépés volt a pénz teaurizálásának feladása felé.

A bankokból kimenekített és évekig visszavont tőkék építkezések formájában kezdtek visszatérni a gazdasági vérkeringésbe.

Ugyanakkor meg lehet állapítani, hogy az 1933. és 1934. évi nagy építkezések a hitelválság enyhítésére is vezettek, mert észrevétlenül kezdett visszaállni a hitelviszony a magánosok között, akik az építkezésekhez gyakran kaptak hiteleket anyagokban és készpénzben is.

AZ ÉPÍTKEZÉS HOZTA A KONJUNKTURÁT

A pénzügyminisztériumot, hír szerint, az is megriasztotta, hogy a nagy építkezések egyes körökben nyugtalanságot váltottak ki és itt-ott csakugyan elhangzottak kritikák, hogy túl nagy tőkét ölnek be homokba és téglába. A válság azonban az, hogy ez nem képez nemzeti szerencsétlenséget, hanem ellenkezőleg, az építkezések révén az egész gazdasági élet friss tőkékhez és foglalkoztatáshoz jutott.

Az építkezésekbe fektetett pénz valami harminc ipárnak, rengeteg munkásnak, tisztviselőnek és kereskedőnek adott munkát és juttatott jövedelmet, akik a pénzen vásároltak és adót fizettek, tehát nemcsak a gazdasági élet, hanem az állam is jól járt vele. A házakba investált pénz, amely eddig a bankszektorban és otthon rejtőzött, így visszajutott a gazdasági életbe, új értékeket teremtett. Ezt az egészséges és biztató folyamatot akasztja meg a pénzügyminisztérium rendelkezése azért a jelentéktelen és kétes értékű ellenszolgáltatásért, amit az új házak után remélt adók jelentenek.

Azt is mondják, hogy a pénzügyminisztérium a hadfelszerelési költségek érdekében tartotta szükségesnek az építkezési láz megakasztását,

azzal a szándékkal, hogy a teaurizált tőkéket és a szabadon levő tőkéket nagyobb mértékben az államkasszába való befektetés felé kényszerítse. Ha ez igaz, akkor meg lehet állapítani, hogy a pénzügyminisztérium számításai nem váltak be. A visszatartott tőkék általában olyanok kezében vannak, akik túlzottan óvatossá és bizalmatlanok. Ezek a körök alig vettek részt a kölcsönjegyzésben, viszont a tőkék túlnyomó többsége továbbra is elrejtve maradt és improduktív marad még sokáig úgy a birtokosa, mint a gazdasági élet és az állam szempontjából. Különösen most, hogy nem lesz módjában új építkezésekbe investálni sem. Sőt,

az adómentesség megvonása fokozni fogja a tőkék teaurizálását és így a pénzügyminisztérium elhamarkodott vagy kellően át nem gondolt intézkedése könnyen új krízisbe sodorhatja az országot.

Mert ahol nincs építkezés, ott munkanélküliség következik be, az üzleti tevékenység megbénítása és a kereseti lehetőségek összezsugorodása.

Bizonyos, hogy az érdekelte háztulajdonosok meg fogják támadni az adómentesség elvonását, amelyet visszahatón semmiképpen sem volt joga a pénzügyminisztériumnak elrendelni. De ha a bíróság kimondja is, hogy az adókiegészítések megvonása nem alkalmazható az 1934-ben megkezdett építkezésekre, a probléma ezzel nem szűnik meg.

Rengeteg gyár, építkezési vállalat, kereskedő és építkező már előre berendezkedett az 1935. évi kampányra, komoly tőkéket fektetett be az építkezés előmunkálataiba és miután adómentesség nélkül az építkezések száma hallatlanul meg fog csökkenni, ezek az előre befektetett tőkék nagyrészt oda fognak veszni,

minden visszaszerzési vagy kártérítési lehetőség nélkül. Azonban még ezek a veszteségek sem akkora jelentőségűek az általános gazdasági élet szempontjából, mint az a káros visszahatás, amelyet az építkezések hosszabb időre várható teljes elmaradása fog gyakorolni az országra.

Megint robbantott a politika

Szakadás történt a Sfatul Negustoresc központi szervezetében

Dumitrescu-Militari kamarai képviselő kezdeményezésére és
elnöksége alatt ellenvezetőség került a Sfatul élére — A régi
vezetőség által összehívott közgyűlés legyelmi elé állította
Dumitrescu-Militarit

Bukarest, január 31

A kontingentálási rendszer és a kormány gazdasági politikája az utóbbi időben a kereskedelem legélesebb tiltakozását hívta ki. Különösen érelyes állásfoglalása volt a kormányval szemben a Sfatul Negustorescnek, amely D. P. Niculescu-Ritz elnökkel az élén, sorozatos kongresszusokon leplezte le a kontingentálással kapcsolatos égbekiáltó igazságtalanságokat és visszaéléseket. Ezért

az erős ellenzéki magatartásért a Sfatul Negustoresc vezetősége konfliktusba került egyes tagjaival, akik mint a liberális párt tagjai, nem azonosíthatják magukat a kormány elleni támadásokkal. Ennek a csoportnak az élén I. Dumitrescu-Militari fűszerangrosszista és kamarai képviselő áll, aki akciót kezdett a Sfatul jelenlegi vezetőségének eltávolítása és új liberális színezetű vezetőség választása érdekében.

Niculescu-Ritz híveinek a közgyűlése

Ezek a surlódások az utóbbi időben nyílt harccá fajultak, amelynek kihatásai még bizonytalanok. Vasárnap a Sfatul Negustoresc bukaresti szervezete közgyűlést tartott, amelyen az ellenpárt hívei nem vettek részt, hanem külön gyűléseztek. A központi hivatalos gyűlésen felszólalt kereskedők a szolidaritás szükségességét hangsúlyozták, mert meggyőződésük szerint a kereskedők csak saját erejükben bíznak és csak bátor, öntudatos magatartással javíthatnak sorsukon. Azok, akik széthúzás színterét képezték a kereskedők között, rombolómunkát végeznek, mert a sérelmek orvoslását csakis egységes vezetés és célkitűzés biztosíthatja. A felszólalók valamennyien ragaszkodásukról biztosították Niculescu-Ritz elnököt.

Az első szónok, aki megnevezte Dumitrescu-Militarit, mint az ellenkező tábor vezetőjét, N. N. Madgearu vaskezeskedő, Madgearu volt pénzügyminiszter fiére volt, aki kijelentette, hogy egyetlen pillanatig sem gondolt a Dumitrescu-csoporthoz való csatlakozásra.

A felszólalásokra Niculescu-Ritz azzal kezdte válaszbeszédét, hogy a szervezett kereskedőknek joguk olyan vezetőség választására, amilyent akarnak, de nem személyi kívánságok szerint, még pedig

olyan emberek személyi ambíciói szerint, akik eddig semmivel sem bizonyították be sem a rátermettségüket, sem a jóhiszeműségüket és akiket nem fűt őszinte és önzetlen idealizmus sem. Azok, akik inaktivitásukkal, vagy a kereskedőosztályra káros akciókkal önkényesen zárták ki magukat a Sfatulból, nem rendelkeznek semmiféle tekintéllyel ahhoz, hogy utasításokat adjanak a központi vezetőségnek.

Közgyűlés után a központi vezetőség tartott ülést, amely ugyancsak Dumitrescu-Militari akciójával foglalkozott, Niculescu-Ritz rámutatott arra, hogy a kamarai képviselő a Sfatul érdekei ellen cselekedett. Penescu szenátor éles szavakkal tört pálát Dumitrescu-Militari magatartása felett és sürgős intézkedést követelt azok ellen, akik a Sfatul felrobbantásán dolgoznak. Hasonló értelemben beszélt Fred Michelson parlamenti képviselő is, aki a Sfatul fegyelmi intézkedéseinek alkalmazását kérte a széthúzó elemekkel szemben. N. T. Ionițiu, a Sfatul másik elnöke, a Cartea Romanasca igazgatója kategorikus példadást kíván a belső fegyelem helyreállítása érdekében. Valamennyi vezetőségi tag érelyes eljárást javasolt a Dumitrescu-Militari vezetése alatt álló csoport

ellen. Végül is egyhangú határozattal a vezetőség kimondta, hogy fegyelmi bizottság elé állítja Dumitrescu-Militarit és híveit.

Az ellenközgyűlés kizárta Niculescu-Ritzet

Majdnem egyidejűleg a Sfatulban lefolyt gyűlésekkel, az Obor-kerületi Sfatulban összegyűltek Dumitrescu-Militari hívei, akik ellenközgyűlést hívtak oda össze. A közgyűlésen elnöklő G. Dorojan közfelkiáltással Dumitrescu-Militarit proklamálta a Sfatul elnökévé. Temistocle Alexandrescu, a Sfatul Economic nevű kereskedőszervezet elnöke kijelentette, hogy a vezetése alatt álló alakulat hajlandó fuzionálni a Sfatul Negustoresc-kel, ha kizárják Niculescu-Ritzet, a kinek a tevékenységét különösen M. Botez-Caucas részesítette bírálatban. A kereskedők és iparosok blokkja, a huszárparosok társulata, a második kerületi kereskedők szövetsége, a Grivica-nyegyed kereskedőinek delegátusa mind felajánlotta Dumitrescu-Militari-nak a Sfatul Negustoresc elnöki pozícióját.

Emil Brancovici professzor, a gabonakereskedők elnöke és a bukaresti áru-tözsde elnöke felszólalásában kijelentette, hogy visszalép a Sfatul központi vezetőségébe, mert azt reméli, hogy Dumitrescu-Militari elnöksége alatt a Sfatul valóban az a szervezet lesz, amely képes a kereskedelem sérelmeire orvoslást találni. Több más felszólalás után határozati javaslatot fogadták el, amelyben

a Sfatul Negustoresc országos elnökévé Dumitrescu-Militarit választották a nemrég elhunyt Luca Ion Niculescu helyébe, mintán a közbeeső vezetőséget nemlétezőnek deklarálta a közgyűlés.

Az új országos vezetőségbe csupa ismert nevű és komoly bukaresti kereskedőt választottak be. Ugyanez a határozati javaslat Niculescu-Ritzet kizárja a Sfatul Negustorescból.

A kereskedő-háborúság további fejleményei felé fordul az egész ország kereskedőtársadalma.

Szünetel az aradi gabonapiac

Arad, január 31.

A rendkívüli időjárás miatt az aradi gabonapiacra teljes pangás állott be. Felhozatal szinte semmi nincs, kétések nem történtek. Kedden Ujaradon lett volna piac, de még kis tételekben sem kínáltak eladásra s így üzletkötés egyáltalában nem történt.

A papírközpont igazgatósága és tisztviselői kara meleg ünnep- lésben részesítette G. Zamfirescu vezérigazgatót

Bukarest, január 31.

A papírközpont igazgatósága és tisztviselői kara meleg ünneplésben részesítette G. Zamfirescu vezérigazgatót abból az alkalmából, hogy 30 éve van a hazai papíripar szolgálatában.

G. Zamfirescu vezető állásában kifejtett tevékenységével valóban kiérdemelte azt a bizalmat és szeretetet, amivel barátai és tisztelői az ünnepség folyamán körülvették. A papírközpont vásárló felével való érintkezése során minden alkalommal szolgálattétele, szívélyes modoru, minden tekintetben kifogástalan üzletembernek bizonyult s így nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a lapok és a papírközpont között fennálló ellentétek megszűnjének.

A Zamfirescu vezérigazgató tiszteletére rendezett diszvacorán Bratianu Dinu a liberális párt elnöke is megjelent, mint a papírközpont tiszteletbeli elnöke, továbbá Tabacovici ügyvezető elnök. Póbr-köszöntőjükben mindketten kiemelték Zamfirescu érdemeit és elismerő szavakkal méltatták a papíripar érdekében kifejtett három évtizedes eredményes tevékenységét.

A fővárosi lapok is megemlékeznek az ünnepségről. A román sajtó jókívánságaihoz a kisebbségi sajtó is csatlakozik, abban a reményben, hogy Zamfirescu továbbra is azzal a jóindulattal és belátással fogja kezelni a kisebbségi lapok ügyét, ahogy eddig is megértő készséggel állt szolgálatukra.

Sport

Labdarugás

VALTOZTATTAK A NEMZETI BAJNOKSÁG TAVASZI MŰSORÁN

és pedig a következő mérkőzéseken:

1. *Romania-Crisana*, Március 31-re, Kolozsvárra volt kitűzve. Május 12-én Nagyváradon játsszák le.

2. *NAC-Universitatea*, melyet eredetileg július 21-én Kolozsvárra tűztek ki, május 12-én kerül lejátszásra.

3. *Crisana Gloria* július 21 helyett július 16-án Nagyváradon.

II. KÁROLY KIRÁLY KUPÁÉRT

játszanak le az évi góoszlov-román válogatott találkozókat.

3 és fél millió lej egyetlen csatáért. Az Arsenal fizetné Walker Skót jobb összekötőért!

A RIPENSIA MEGFELLEBBEZTE

Bindea felfüggesztő büntetését és Ciolac, valamint Dobai megróvását, melyet athéni szereplésükért kaptak.

Medgyesen lesz a Kinizsi-Vitrometán Román Kupa mérkőzés és nem Temesvárt, mint eredetileg tervezték.

KOLOZSVÁRI ÉS NAGYVÁRADAI BÍRÓKAT TÖRÖLTÉK

a központi bizottság döntése szerint, mert hosszabb ideje nem működtek:

Kolozsvárt: Adorján Ödön, Cerlea Petre, dr. Giurgiu Silviu, Petránszky Sándor, Dinescu Joan, Jula Aurél.

Nagyvárad: Máthé András, Nyiri Károly, Hubocky Gusztáv, Moga Joan, Litz

Vilmos, Mandel Endre, Berger Ignác, Zsalk Jenő.

Temesvár: Latter Sándor bírót, a TAC vezetőségi tagját hat hónapra felfüggesztették, mert megsértette egyik bírótársát.

Uzsás

JAPAN USZÓK ROMANIABAN?

A romániai uszószevárség nál valóban szenzációs tervre készülnek. Az idén — pontosabban májusban — a legjobb japán uszók, sokszoros világrekorderekből álló csapat jön Európába. Először Franciaországban startolnak, majd más országokban, így Budapesten is. Románia szövetsége mindent elkövet, hogy június első felében Romániában is mutassák be kiforrott uszóművészetüket.

Jéghoki

ST. MORITZ

Spáje főiskolai válogatott—BKE Budapest 4:3 (1:1, 0:1, 3:1).

DAVOS

Winnipeg Monarches—HC. Davos 12:1.

Szerkesztői üzenetek

Z. Sándor, Bukarest. Nem talajvizsgálatra, hanem a talajviz megfelelő eltávolítására és a föld kiszáraitására van szükség az ön esetében. Gyümölcsfáinak korai pusztulását a talaj nedvessége okozza. A kiszáraitás, amely csatornázással történik, nagyon drága műtatás s nem tudjuk, kifizetődne-e az ön esetében. Leghelyesebb volna kertszakértővel megkonzultálni, hogy érdemes-e pénz t belelni a vállalkozásba.

Cs. Sándor, Székelyhid. A társadalom-

PALACE HOTEL

Predeal központjában fekszik, gyönyörű kilátás, szolid építkezés, 50 szobával, étteremmel és nagy butorozott hall. — Nyári idényre époly alkalmas, mint a téli sportidényre.

Bérbeadó, vagy előnyösen eladó.

Cim: Bukarest, Plantelor 73.

Kanada „tréningmérkőzése”.

Lengyelország—HC. Arosa 6:2 (0:0, 3:1, 3:1).

Lengyelország—Spárta, Prága 2:1 (1:0, 0:0, 1:1).

Repülősport

Bibescu herceg és Banciulescu ezredes Afrika feletti repülőutak indulnak francia géppel, a nemzetközi szövetség támogatásával.

F. S., Zernest. Nem nyert.

H. E. Verse ezalkalommal is megfelelő, prózája, naplótöredéke azonban még nem. Irásmódra darabos, sokhelyütt erőltetett, tehát nem eléggé közvetlen és lendületes ahhoz, hogy megkapóan hasson. Eltekintve attól, hogy a széppróza-írónak tisztában kell lennie a jó magyar helyesírással. Tudomásul kell vennie végül azt is, hogy a közlésre beküldött cikkeit a papirlapnak csak egyik oldalára szokás írni, mégpedig ritka sorokban, hogy legyen hely az esetleges szerkesztői javításokra.

D. M. Bukarest. Lelkiismeretesen elolvastuk verseit, de nem találtunk bennük semmi olyat, amit Ön előtt már a kisebb-nagyobb költők tucatjai tökéletesebben meg ne énekeltek volna. Ennélfogva nem való közlésre. Kétségtelenül van önnök verselő készsége, de sokat kell még általában lelkileg művelődni, hogy általa olyasmit mondjon, ami érdekelheti az olvasóközönséget. — Sokszor üzentük már, hogy levélbeli bírálatra nem vállalkozhatunk, mégha válasszbelveget mellékelnek is. Nem válthatjuk a kézirat-visszaküldést sem; egy szerkesztőség sem szokott ezzel foglalkozni. A szerzők készítsenek maguknak másolatot beküldött írásaikról.

T. J. Hiába, legutóbbi két versét is kivált formai tökéletlensége miatt találjuk gyengének. Ne tessék lebecsülni a formát: ahogyan a gyémántnak a sziszoltóság, az összhangzatos kristályformák adják meg a csillogását, hatóerejét és igazi értékeségét, ugyanugy a költő mondanivalóját is a ritmus, meg rim, a fegyelmesség, egységes, összhangzatos kifejezési forma teszi megkapóvá. Éppen a mondanivaló kifejezésének mikéntje különbözteti meg a verset a prózától. A korszerű költemény akkor jó, szép és hatásos, ha a lehető legkevesebb mesterkéltséggel, közvetlen egyszerűséggel, tömör kifejezésmóddal és kristályos művésziességgel mondja el azt, amit a teljesen kötetlen prózában igazán megkapóan aligha lehetne kifejezni. A jó vers olyan, mint egy szép művi, izléses ékszer: maradéktalanul csak a lényegesen emeli ki s a mai ízlés szerint nem lehet rajta semmi cirádá, semmi sallang. —

„Ez az élet???” című versének alap gondolata is finom, de sok rajta a sallang és feleslegesen, fegyelmesszerűen terjengős a kifejezésformája. Másik verse formailag jobb, viszont homályos, ködös a tartalma, holott kristálytisztának kéne lennie. Olvassa a jobb új verseket (ajánljuk Babits olcsó antológiáját) s rá fog jönni arra, hogy igazunk van. Vagy olvassa csak igen figyelmesen és belemélyedve az olyan klasszikus költeményeket, mint Goethe: „Az éji vándor dala”, amelynek több fordítását legutóbbi irodalmi mellékletünkben közöltük. Meglátja, hogy az igazi vers valóban kristályba formált gondolat s hogy nem lel benne egyetlen felesleges szó, vonást, ami ártana a tömören egyszerű s ezáltal erőteljes, művészi kifejezésbeli egységnek. Főkételesen magát ezek szerint s akkor bizonyára bátran közölhetjük sok tekintetben igéretes verseit. — Természetesen örülni fogunk, ha személyesen is megismerhetjük majd.

Hogyan éljen a gyomor és bélbajos ember?

Írta: Dr. Lukács Pál főorvos.

Gyakorlati tanácsok gyomor- és bélbetegségekben szenvedők részére. Ár 78.— lei.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

PÁLYAZATI HIRDETMEY

A Brassói Turista Egyesület pályázatot hirdet a nagykövetségi menedékháza gazdai állásának betöltésére.

Az állás 1935 március 1-én foglalandó el.

A gazda javadalmazása: 2000 lej havi fix fizetés, 8% forgalmi jutalék, természetben lakás, fűtés, világítás és teljes ellátás. A három nvel legalább szóban való bírása megkivánta.

Megkivánta garancia 100.000 lej elfogadható formában.

Megfelelően felszerelt ajánlatok az egyesület str. Regele Carol (Kapu-u.) 42 szám alatti irodájában 1935 február 12-ig adandók be. Részletes felvilágosítások ugyanott szerezhetők be.

Fontos könyvudonság 40 éven felüli férfiak számára!

A prostatamegnagyobbodás

lényege, jelei és gyógyítása

Írta: Dr. Goldner Viktor urológus főorvos.

Fontos minden férfi számára, aki a rendkívül elterjedt betegségben szenved, s bajára utmutatást és biztos gyógyulást akar nyerni. A mű stílusa világos és mindenki számára könnyen érthető.

Ár 102.— LEI. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában
Brassó, Kapu-utca 56—58, az udvarban.

Minden ember annyit ér, ahány nyelvet tud!

FRANCIA NYELVKÖNYV. kulccsal és ige-
ragozási táblával Írták: Dr. Hegedűs és
dr. Latzkó Ára köve 144.— lej
ANGOL NYELVIÁNY. kulccsal együtt Írták.
dr. Latzkó H Ára köve 144.— lej
NÉMET NYELVIÁNY Írták: Altai R Kezdők
nek Kulccsal. Kezdőknek I rész 144.— lej.
Haladókknak II rész 210.— lej.
OLASZ NYELVKÖNYV. kulccsal Írták: dr.
Honti R Ára köve 144.— lej.
Fenti könyvek a kiejtés megjelölésével, magántanulásra igen alkalmasak.

Schidlöff dr.: „1000” szó!

gyakorlati módszere világnyelvneknek magán-
uton való tanulására Szakértségek véleménye
szerint Schidlöff dr. módszere a magántanul-
ást teljeseen új mederbe terelte Kapható:
Német nyelvtan, vászonkötésben 190.— L
Francia nyelvtan „ 190.— L
Angol nyelvtan „ 180.— L
Olasz nyelvtan „ 240.— L
Spanyol nyelvtan „ 240.— L

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyeszeri feladásánál 25% engedmény A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk

Vétel-eladás

Cárpin'sen Concordia téglagyár telepén fekvő téglá, hornyolt és hódfarkú cserépgyártó gépeink eladó. Hercules S. A. Diciosanmartin.

Hidmérleg, használt, de jó állapotban 2—3.000 kilóig és egy kötőfogó megvételre kerestetik. „Fortuna”, Braşov, Strada Mihail Weiss 5. 1445

Keresek 800—700-as Hoffner vagy M. A. V. cséplőgarnitúrát, vagy cséplőgépet, jó állapotban. Ajánlatokat kér „Hermes” Hirlapíroda, Orăştie. 1458

Állást nver

Férfiing szabászt, vagy szabásznőt keresünk kibővített műhelyünk vezetésére. Kizárólag önálló elsőrangú munkások ajánlkoznak. M. Neumann, uridivat osztálya, Braşov. 1383

Félszabó szereléshez két szerelő azonnali belépésre keresztek. Jelentkezni: Schiel igazgatónál, Brassói Általános Takarékpénztár. 1424

Házasság

31 éves, iómeje enésének mondott nyugdíjkepes tőstiszviselő vagyok (Még nem voltam nő!) Fizetésem havi tizennyolcezer lei fix, ami házasságom esetén 30 százalékkal emelve lesz. Komoly házassági célból megismerkednék nem feltétlen vagyonos, de reprezentálni tudó iómeje enésű művelt urnővel, kinek gondtalan jövőjét állásommal és 25.000 dollár értékű vagyonommal örökre biztosítanám Leveleket kizárólag tejes címmel, lehetőleg fényképpel mellékelve „Ideális” jelígre a kiadóba kérem

Olvassa és terlessze Románia legjobb magyar napilapját a Brassói Lapokat!

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos Lap- és könyvkiadó R-T Braşov.